

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVIII. letnik.

V Ljubljani, april 1911.

IV. zvezek.

Peta postna nedelja.

1. *Skrivnost zveličanja v luči trpljenja in smrti Gospodove.*

V. Simon iz Cirene.

In ko so Jezusa peljali, so prijeli nekega Simona iz Cirene, ki je šel s polja, in so mu naložili križ, da ga je nesel za Jezusom. Luk. 23, 26.

Bila je pač pot bolečin, ki se je vila od sodne hiše Pilatove skozi ulico bolesti — *via dolorosa* — tja gori na mesto mrtvaških glav, na Golgoto. Presveto telo Jezusovo vsled bičanja grozno razmesarjeno in izkrvavelo, je pričelo pod težo križa omagovati. In če vrhutega še pomislimo, da je ljubi Zveličar prebil celo noč v nepopisnem dušnem boju, da je moral cele ure stati v hiši velikega duhovnika Kajfa ter hoditi od Kajfa do Pilata, nadalje od Pilata do Heroda, od Heroda zopet k Pilatu, vso pot zasramovan, bičan, s trnjem kronan, — ni čudo, da se je zgrudil pod križem. Pa sovražniki niso hoteli, da bi bil Jezus umrl pod križem, ampak na križu, zato so mu pomagali. Da bi mu torej podaljšali trpljenje in zagotovili smrt na križu — kajne, kako ljuto je usmiljenje brezbožnežev! — so mu dobili pomočnika. Kakor nam pripovedujejo vsi štirje evangelisti (Lukež 23, 26; Mat. 27, 32; Mark. 15, 21 in Jan. 19, 17), so prijeli nekega Simona iz Cirene, ki je šel s polja, in so mu naložili križ, da ga je nesel za Jezusom. Simon je prišel ravno z dežele v mesto in srečal

žalostni izprevod; radoveden obstoji in se hoče poučiti, kaj se tu godi. V tem hipu se zgrudi Gospod pod križem. Vojni hlapci preklinjajo in bijejo po njem, veliki duhovni in pismarji se penijo, jezè, ženske pa jokajo in padajo v omedlevico. Veliki duhovni in pismarji stopijo v kratek posvet in sklenejo, da mora kdorkoli že pomagati križ nesti. Pa vsak se brani, da bi pomagal hudodelcu križ nositi, tudi Simon se brani in upira z vso silo, ko so ga vojni hlapci prijeli. Ali vse nič ne pomaga, „prisilili so ga“, kakor pripovedujeta evangelista Matevž in Marka (Mat. 27, 32; Mark. 15, 21).

O kako si bil srečen Simon! Kmalu si spoznal, da te ta pot ni sicer peljala v judovski Jeruzalem, ampak v nebeški Jeruzalem. Pilatu je bila pot v nebesa na ponudbo brez križa, pa je ni sprejel; zaničeval je milost in se pogubil. Nepoznan človek pa gre pod križem za Jezusom, začetkoma res nevoljno, potem pa, kakor pripoveduje sporočilo, vdano in voljno, kar mu je bilo v rešitev. — To je blagoslov križa. Trpeti in križ nositi je hudó, pa zelo koristno, naravnost zveličavno. Povem vam: Najočitnejše znamenje, da hoče Bog koga zveličati, je to, da nam pošilja križ in trpljenje, kar je obenem peto znamenje naše izvolitve.

Predragi! o, da bi le vselej s hvaležnim srcem spoznali to znamenje in voljno trpeli in križ nosili kot Simon, ker križ in trpljenje je

1. znamenje ljubezni božje do nas;
2. najboljše in potrebno pokorilo za storjene grehe.

I. Najprej pomislimo, da ni bil navaden slučaj, ko je Simon iz Cirene šel prav v tistem času v mesto, v katerem so peljali Jezusa na goro Kalvarijo. Ne, ampak Bog v svoji neizmerni ljubezni je hotel tako. Milost božja je srečala Simona in ga naravnost silila pod križ; hlapci pa so bili le orodje milosti božje. „Naravnost silila je milost božja Simona,“ to poudarjam, vsaj zremo v duhu, kako se Simon brani nositi križ, kako se pritožuje nad krivico ter vprašuje: Zakaj ravno jaz? Kaj sem zakrivil, da moram kot hudodelnik križ nositi? Tako je trpko poizkusila božja roka Simona, kakor zadene še danes marsikoga izmed nas, čeprav na druge načine. Pa zakaj je Bog tako silil Simona pod križ? Zato, ker ga je hotel rešiti. Sicer bi bil šel Simon mimo

žalostnega izprevoda, slišal bi bil nekaj o Jezusu, katerega so Judje o veliki noči križali, srce njegovo pa bi bilo ostalo prazno, ne bil bi se prav nič zmenil, kakor doslej, za Boga in svoje zveličanje, ostal bi bil izgubljen. Ko je pa stopil pod križ, je občutil nenadoma neko skrivnostno, blagodejno moč, s katero ga je napolnil križ Kristusov; spoznal je, kako sladko je križ zadeti in nositi ga za Jezusom. Odsihmal se je vžgala v njem ljubezen do Boga in oglasila skrb, da zveliča svojo dušo.

Pa tudi nam pošilja Bog gorje, ker nas l j u b i. Nič ni bolj nevarno za dušo, kakor to, če se človeku vedno dobro godi, če je kdo takorekoč končno pijan od pozemeljske sreče. Je že tako v človeški naravi, da marsikdo v dneh pozemeljskega blagostanja postane ponosen in brezbožen, o čimur je tožil že prerok Jeremija, da mogočni in bogati, debeli in tolsti božje ukaze prehudobno prelamljajo (5. 27 in 28). — Med učenimi bogoslovnimi pisatelji je različno mnenje, bode li več ljudi pogubljenih ali zveličanih? Ne povprašujmo se potem, ker nam slednjič to nič ne pomaga, če vemo ali ne. Nekaj pa je potrebno, da vemo, in to je, da bode veliko ljudi, katerim se je vse žive dni le dobro godilo in niso nikoli prišli do zavesti, da je treba tudi križ Kristusov sprejeti, — pogubljenih. — Kako dobro je torej, da Bog človeku zagreni pozemeljsko srečo, ki lahko miselno človeštvo vodi v pogubo. Zato so razni križi, ki nam jih pošilja nebeški Oče, le dokaz njegove ljubezni, kar nam potrjuje sv. pismo na mnogih mestih. Kralj Salomon pravi: „Svarjenja Gospodovega, moj sin, ne zavrzi, in ne omaguj, kadar te tepe; zakaj kogar Gospod ljubi, tega tepe; in ljub mu je, kakor sin očetu“ (3. 11, 14). Nadangel Rafael je rekel staremu Tobiju: „In ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je izkušnjava poizkusila“ (12. 13). — In Sv. Duh govori v Juditinih bukvah: „Spominjajo naj se, kako je bil naš oče Abraham izkušan, in je bil — po mnogih stiskah poizkušen — prijatelj božji. Tako Izak, tako Jakob, tako Mozes in vsi, kateri so Bogu dopadli, so zvesto prestali mnoge nadloge“ (8. 22, 23).

Zatorej duša krščanska! ne zdihuj, ne jokaj, ako te Bog tepe, ker to je znak, da te ljubi. S križem in trpljenjem te le opominja, da se varuješ hudega in delaš dobro. In resnično, kdaj se varujemo bolj greha in priložnosti v greh, kdaj sprejemamo rajše in vrednejše sv. zakramente, kdaj se rajše postimo, ubogajme dajemo, kdaj delamo trdnejše sklepe, kdaj se Boga

pridno spominjamo? — Ali mar v zdravih dneh, v času sreče? — Nikakor, marveč v bolezni, nesreči, trpljenju. Vprašam, kaj je pripeljalo Kananejsko ženo h Kristusu, ali ne njena bolna hči? In kaj evangelijskega stotnika, če ne bolezen v njegovi hiši? Da, predragi moji, križ je, ki nas vodi k Jezusu, nas uči moliti in pobožno živeti. Spoznajmo torej čas, ko potrka križ pri nas. In četudi ne bi mogli roke v prvem hipu, ki nas tepe, poljubiti, ne pahnimo je vsaj od sebe. Kakor je gotovo znamenje naše izvolitve, ako križ potrpežljivo in vdano prenašamo, tako je nasprotno znamenje pogubljenja, ako se križa branimo in pahnemo od sebe. Zato pozdravljena roka, ki nas sili pod križ, ki nas tepe, ker ta roka je ljubeča, je rešilna roka.

II. Dvojna pot vodi k zveličanju, ali pot nedolžnosti, in če bi bili to izgubili, pot prave pokore. V obeh slučajih je križ najboljše sredstvo. S trpljenjem si najlažje nedolžnost ohranimo, in če smo grešili, je trpljenje ona moč, ki nas prebudi iz greha in nas spokori.

Neki deček je ležal ob obrežju jezera in je trdno zaspal. Njegov oče je visoko v hribu sekal drva. Hipoma nastane vihar in dviga v jezeru valovje. — Jezero izstopi in voda se bliža vedno bolj spečemu dečku; nevarnost preti, da ga voda odnese v jezero. Oče pogleda z višave in takoj spozna, v koliki nevarnosti je njegov otrok; zato zavpije na vso moč, pa deček ga ne sliši in spi dalje tudi, ko oče še vpije in kliče. Ves preplašen in prepaden prihiti oče z gore, strese otroka, toda sin se še ne prebudi takoj in spi dalje. Že se je valovje dotikalo dečka in nevarnost je dosegla vrhunec; zato pa oče zgrabi otroka z vso silo in ga v nejevolji tudi močno udari; deček se prebudi in še pravočasno zbeži pred nevarnostjo.

Naslikal sem vam v dečku podobo grešnika. Jezero je pogubljenje, ki ti žuga vsak hip, o grešnik! Oče je tvoj Bog, ki z žalostjo opazuje tvoje trdovratno spanje. On te kliče in kliče po tvoji vesti, duhovnikih, starših, prijateljih in drugih dobrih vernikih, pa ti spiš. On te stresa na levo in desno, ko kaznuje druge grešnike, pa ti še vedno spiš. Končno te udari s križem, trpljenjem, da se zbudiš in rešiš. — O resnično, kako neskončno dober je Oče nebeški! On, globoko po tebi žaljen, ti podaja zdravilo, ki naj te obudi iz dušne smrti v življenje. Se bodeš li branil zdravila, križa, trpljenja? Bodeš li tožil, kaj sem vendar storil, da moram toliko trpeti? O spoznaj svojo veliko krivdo in vzdihni skesano z Jobom: „O, da bi bili moji grehi, s katerimi

sem zaslužil jezo in nadlogo, katero trpim, na tehtnico položeni“ (6, 2); in ravno tam: „Grešil sem, in zares sem hudo storil, in nisem prejel, kakor sem zaslužil“ (33. 27). Priznaj torej, da, kar trpiš, ni primerno temu, kar si zadolžil. Ako le enkrat smrtno grešiš, zaslužil si pekel, toda gorje! Kolikokrat si že zaslužil pekel! Prevdari to in spoznaj: O moj Bog, kamor pogledam, vidim le greh, in nič drugega kot greh, in koliko velikih grehov! Kot rdeča nit se vleče greh skozi celo moje življenje; moji grehi so skoraj tako stari kot jaz in moje zadolženje toliko, da sem že davno zaslužil pekel, — in potem naj govorim, zakaj toliko trpim? — O predragi, spoznaj čas obiskanja in prenašaj potrpežljivo še tolike križe, ker ž njimi ozdravljaš svojo dušo in s pokoro zadostuješ božji pravici. Srečen, ako zdihuješ tu na zemlji pod šibo očetovo, ker tako ubežiš v večnosti meču maščevanja. Tudi tam bode trpljenje — in še koliko; — a vedi, da v onem trpljenju ne bode zadoščenja, ne zasluženja, tu na zemlji pa s trpljenjem vse poravnaš in si zaslužiš nebesa. Hvala torej Bogu za križ, ki je znamenje tvoje izvolitve, katero dosežeš, če le hočeš. —

Sreča trdovratnih in še večjih grešnikov, kakor si ti, naj te ne moti. To, da ne občutijo nikakšnega trpljenja in, da si tudi prostovoljno ne nakladajo pokore, je grozno znamenje njihovega pogubljenja. Njim veljajo Jobove besede: „V veselju preživé in v hipu strmoglavijo v pekel“ (21, 13) — Časno in tako hitro minljivo njihovo srečo pa hoče božja neskončna pravičnost. Vedi, da tudi najpodlejši človek stori v svojem življenju kaj dobrega; v večnosti mu Bog tega ne more poplačati, zato mu povrne stotero že na tem svetu.

Predragi, naj se drugim, morda večjim grešnikom, še tako dobro godi in naj pridejo nad nas še toliki križi, ne zametujmo ljubezni, ki se nam razodeva v trpljenju. In naj nam je vse to še tako nerazumljivo, zakaj moramo toliko trpeti, ne strašimo se križa; sprejmimo križ in oklenimo se ga, naj je še tako velik; Jezus sam nam hoče pristopiti v svojem neskončnem usmiljenju na pomoč in seči s svojo prebodeno roko pod križ in olajšati njegovo težo. — In srce se nam bode umirilo, duša pa v ognju pokore očiščena bode v plamteči ljubezni do Jezusa vsa srečna klicala z apostolom Pavlom: „Kdo nas bode ločil od ljubezni

Kristusove? ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? — Vse to premagamo zavoljo njega, ki nas je ljubil.“ (Rim. 8, 35, 37). Amen.

Ivan Lavrenčič.

2. O žalostnih nasledkih zaslepljenosti in dušne otrpnjenosti.

Če vam resnico povem, zakaj mi ne verjamete? Jan. 8, 46.

Nekateri ljudje izgube vso občutljivost, vse veselje za to, kar je resničnega, dobrega in božjega. Kar je božjega, nima za nje nobene veljave več. Vsi so pozemeljski, in kar je pozemeljskega, le to samo jih gane in veseli, jed in pijača, počitek in spanje, čast in bogastvo, pijančevanje, nečistost in sploh uživanje mesenega veselja. Naj kdo takim ljudem pove, karkoli hoče, za to se ne menijo, Bog in lepe čednosti, pekel in nebesa — to so resnice, o katerih nič nočejo slišati. O pokori in poboljšanju življenja že tako nič nočejo vedeti. Glejte! taki ljudje se imenujejo zaslepljeni in otrpnjeni.

Taki zaslepljeni in otrpnjeni ljudje so bili mnogi Judje. Koliko čudežev je storil Jezus, s katerimi se je pokazal kot učenik resnice, in vendar je bilo pri njih vse zastonj. Taki zaslepljeni in otrpnjeni ljudje so pa tudi še dandanašnji nekateri kristjani. . . . Žalibog le preveč je takih. Očetova in materina beseda, prošnja, svarjenje krščanske žene do moža, opominovanje dobrega prijatelja, pridiga duhovnega pastirja: vse to je pri takih ljudeh izgubljeno, mrtvi ostanejo na duši, ostanejo v svojih grehih, v starih navadah, prevzetnosti, lakomnosti, nečistosti, pijančevanju, sovraštvu.

Tak stan je žalosten stan, je dušna smrt, znamenje pogubljenja. Strašni so nasledki takega dušnega stanu, kakor nam jih kaže današnji evangelij. In kateri so le-ti strašni, žalostni nasledki dušnega zaslepljenja in otrpnjenosti? O teh žalostnih nasledkih zaslepljenja in otrpnjenosti vam hočem nekoliko danes govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Prvi žalostni nasledek zaslepljenja in otrpnjenosti je nevera. To vidimo pri Judih v današnjem sv. evangeliju. Jezus ni le s čudeži izpričeval, da je od Boga poslani

učenik in Mesija, ampak on je bil tudi vsem najlepši zgled, nobeden, tudi izmed najhujših sovražnikov, ga ni mogel obdolžiti greha; zato se je pritožil in vprašal: „Kdo izmed vas me more greha (kake zmote ali laži) obdolžiti?“ Če pa tega nobeden ne more, „ako vam resnico govorim, zakaj mi ne verujete?“ Mnogi Judje, zlasti farizeji in pismarji, so ostali kljub temu neverni.

Takih ljudi je pa tudi še dandanašnji veliko. Marsikdo sliši v pridigah ali pri krščanskih naukih, kako pogubljivo je ponočevanje, pijančevanje; kako velik greh je nečistost; sliši, da kdor hoče storiti pravo pokoro, mora sovražnikom iz srca odpustiti, krivično blago povrniti, slabe prilike zapustiti. Vprašam: ali ni to resnično? Ali ni to nauk svete katoliške Cerkve? Ako se pa take resnice oznanjujejo po božjih namestnikih, zakaj nekateri ne verujejo? Ali menijo, da jih hočejo božji namestniki goljufati, in se jim lagati? — Če pa resnico govore, zakaj torej nekateri ne verujejo? Zato ne, ker so zaslepljeni in otrpnjeni, zato postanejo neverni in torej ne verujejo ne v Boga, ne nebes, ne pekla, ne v neumrjocnost človeške duše . . .

Drugi žalostni nasledek zaslepljenja in otrpnjenosti je zaničevanje božje besede. Tudi to nam kaže današnji evangelij. „Kdor je iz Boga, pravi Kristus, posluša božjo besedo, zato je vi ne poslušate, ker niste iz Boga.“ Kdor v Boga veruje, Boga ljubi, se mu izročuje v varstvo, rad posluša nauk o Bogu. Kakor otrok, ki svojega očeta ljubi, rad kaj lepega o svojem dobrem očetu sliši, tako tudi rad o Bogu posluša lepe nauke tisti, ki svojega nebeškega Očeta ljubi. In kako lepo je Jezus govoril o svojem nebeškem Očetu! In vendar pri vsem tem so hudobni Judje, farizeji in pismarji, zaničevali njegov božji nauk. In tako je še sedaj. Vsi zaslepljeni in otrpnjeni kristjani nočejo poslušati božje besede. Jezus je rekel svojim apostolom in njih naslednikom: „Kakor je mene Oče poslal, tako tudi jaz vas pošljem. Pojdite in oznanujte evangelij vsem stvarjem. Kdor vas posluša, mene posluša . . .“ Hotel je torej Kristus, da se njegov nauk do konca sveta oznanjuje v njegovi cerkvi. In to se tudi godi vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik. In vendar jih je več takih, ki nočejo poslušati božje besede, ki še k njej ne pridejo, ali pa če tudi pridejo, se nič za to ne zmenijo, kar se govori, prosi, obeta in žuga. Odkod to pride? To pride od zaslepljenja in otrpnjenosti. „Kdor je iz Boga (t. j. kdor Boga ljubi), posluša božjo besedo . . .“ Taki ljudje pa niso iz Boga,

Boga ne ljubijo; zakaj oni so zaslepljeni in otrpnjeni, zato nočejo nič slišati o Bogu, o pravičnosti in večnosti. — (Fest in Druzila — sv. Pavel . . .)

Tretji žalostni nasledek zaslepljenja in otrpnjenosti je zaničevanje, preklinjevanje in preganjanje tistih, ki oznanjujejo božjo besedo. Da se tega prepričamo, pogledjmo zopet v sv. evangelij. Ker je Jezus zaslepljenim in otrpnjenim Judom rekel, da jim resnico govori, in mu oni vendar ne verujejo, in da oni niso iz Boga, ker božje besede nočejo poslušati; ali pa, če so jo poslušali, so jo le zavoljotega poslušali, da bi kaj našli in bi ga zavoljotega lažje tožili: kaj so storili Judje nato? Zaničevali in preklinjevali so ga; rekli so mu: „Ali ne govorimo prav, da si Samarijan (naš največji sovražnik), in da imaš hudiča?“ Pa še več so storili, „pobirali so (celo) kamne, da bi vanj lučali.“ Kaj so še dalje storili, to nam pripoveduje evangeljska zgodovina. Pribili so Jezusa na križ in tudi njegove apostole so preganjali.

In tem podobno delajo zaslepljeni in otrpnjeni kristjani še dandanašnji Kristusovim namestnikom. Zaničujejo in psujejo jih z grdimi in zaničljivimi priimki, preklinjajo in preganjajo tiste, po katerih so opominjevani in napeljevani k pobožnosti ter iz grešnega spanja vzbujeni in zavoljo grehov svarjeni. Ali nam ne izpričuje tega vsakdanja izkušnja? Naj duhovni pastir navadne pregrehe, n. pr. pijančevanje, ponočevanje graja: kakšno vpitje zaženejo nekateri. Naj govori, kar hoče, še nalašč in prav vkljub mu delajo take grehe, in da bi njegovim besedam odvzeli vso moč in se nad njim maščevali, ga zaničujejo, preklinjajo, ga obrekujejo, čezenj lažejo, ga pri višjih tožijo, semtertje jih celo po tolovajsko napadajo in nekateri bi tudi radi to drugod in pri nas delali, ko bi se še več dobrih kristjanov in vernega ljudstva sploh ne bali. Tako se izpolnjujejo Kristusove besede: „Sovraženi bodete od vseh zavoljo mojega imena.“ (Mat. 10, 22.)

Četrty in zadnji žalostni nasledek zaslepljenja in otrpnjenosti je nespokornost in nesrečna smrt. Jezus pravi: „Iskali me boste,“ (in ne našli) „in boste v svojem grehu umrli.“ (Janez 8, 21.) Kdor v svojem življenju noče poslušati glasu resnice, kdor zaničuje božjo besedo in pred njo beži, kdor božje namestnike sovraži, zaničuje, preklinja in preganja, ta gre večjidel tudi nepoboljšan s tega sveta in brez duhovne pomoči, brez sv. zakramentov umrje. Tukaj se izpolnjuje

resnični pregovor: „Kakršno življenje, taka tudi smrt.“ Kdor Boga v življenju zapusti, tega večjidel tudi Bog v smrti zapusti. In tako gredo taki nepoboljšani, nespokorni tje v strašno večnost, da bodo zaslišali besede božjega Sodnika: „Poberite se od mene, vi prokleti, v večni ogenj.“ Ali ni to strašno? In tako bodo tam v peklu zdihovali in tulili vso večnost, rekoč: „Mi tedaj smo zgrešili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila, in solnce spoznanja nam ni vzhajalo. Mudili smo se na potu hudobije in pogubljenja . . . za pot Gospodovo pa nismo vedeli.“ (Mod. 5, 6. 7.)

Varujte se, preljubi! tega strašnega zlega — zaslepljenja in otrpnjenosti. Bodite ponižni, zakaj po besedah Kristusovih Bog prevzetnim modrijanom resnice sv. vere prikriva, ponižnim pa jih razodeva. Varujte se resnicam sv. vere prevzetno nasprotovati. Takim Bog luč svoje milosti odtegne ter jih udari s slepoto. Varujte se del teme, ki se boje luči, da ne bi bila svarjena, taka so: ponočevanje, nečistost, posebno pijančevanje, tatvina in goljufija. Po teh pregrehah srce otrpne in je sčasoma neobčutljivo za dobro. Poboljšajte se precej po vsakem storjenem grehu; grešiti je človeško, v grehu trdovratno ostati je satansko. Prosite Boga, Očeta luči, za razsvetljenje in pravo spoznanje. Mislite na smrt in na pravičnega Sodnika, ki bo vsakemu povrnil po njegovih delih. Amen.

† J. Kerčon.

Sopraznik Marije sedem žalosti.

Podoba Marije sedem žalosti — prava slika naše matere.

Sin, glej, tvoja mati!

Jan. 19, 27.

Pred kakimi petdesetimi leti so poročali časniki o naslednjem dogodku iz Švice: Neka uboga mati je vzela s seboj na polje svoje edino majhno dete. Ondi pusti poleg njive zibelj z detetom, sama pa hiti na delo. Vzdrami jo obupen krik otroka. Pogleda, in oj, groza. Velik planinski orel se je spustil z višave na dete v zibeli in, preden je mati vedela kako in kaj, že odleti z njim v višavo. Mati prestrašeno vpije, zaman! Ptica se spušča vedno više in više. Visoko gori na strmi pečini se ustavi. Kaj je ubogi materi storiti? V svoji ljubezni do deteta ne pomišlja dolgo. Teče proti gori in hiti po strmi stezi na goro. Vedno više in više gre. Pride do zevajočega prepada, ki ji zapira pot. Toda ne pomišlja dolgo. Pogumno se zažene čez prepad in ga srečno

preskoči. Potem pa hiti vedno više in više. Vse roke ima že ranjene, obleko vso strgano. Mati se za vse to ne zmeni. Smrtno že utrujena napne zadnje svoje moči, samo da še pride o pravem času do gnezda ter reši svojemu detetu življenje. — Slednjič pride srečno do gnezda. Še en smrtno nevarni skok in pri orlovem gnezdu je v silni, strmi višini pri detetu, ki je bilo še živo. Hitro ga hoče vzeti, da bi se vrnila z njim v nižavo. Toda orel, ki je sedel na skali v bližini, se razsrjen zažene v mater. Nastal je boj. Mati stisne dete v svoje naročje, z rokami pa odganja razjarjeno ptico. Vse roke in ves obraz je imela že razpraskan. Tudi moči so ji že pešale. Slednjič se ji vendar posreči, da zgrabi orla za vrat in mu ga zavije. Toda, kako pa sedaj s te vrtoglave višine v nižavo? Dete si priveže s predpasnikom na hrbet in se tako po vseh štirih počasi plazi od skale do skale. Toda prevelik strah, žalost, izgubljena kri in utrujenost, vse to jo je prevzelo, da je omedlela. Sosedje na polju so strahom gledali ves ta grozni prizor. Ko so videli, da je žena omedlela, da ne more dalje, so se ojunčili trije možje, vzeli vrvi in ji hiteli na pomoč. Srečno pridejo do nje in jo z veliko težavo spravijo v nižavo. Po prizadevanju sosed se je tudi zopet zavedla. Pa le za malo časa. Tako jo je to prevzelo, da je že drugi dan umrla. — Otrok je ozdravel. Oče ga je dal v šolo, in postal je duhovnik. Velikokrat je prišel na grob in milo jokal solze hvaležnosti po dobri materi. Milo se mu je večkrat storilo, da ni poznal obličja svoje tako dobre matere, ki je dala zanj svoje življenje. Dal si je pa napraviti njeno sliko, in sicer v trenutku, ko se mati z njim v naročju bori z orlom. Veliko je preklečal pri tej sliki in molil za mater. In večkrat je dejal: „Glejte, to je prava slika moje matere.“

Kristjan moj! Poglej tja na oltar! Glej v oni le prestol! Podobo, žalostno podobo vidiš, kajneda. Naša mati je. Žalost, globoka dušna žalost se ji bere na njenem milem obličju. In kako bi se ji ne! Glej, sedem ostrih mečev bolečin prebada njeno materino srce. Kdo je ta mati? O, kajneda, čudno vprašanje! Saj jo vsi tako dobro poznamo, to našo, ljubo, dobro mater, Marijo sedem žalosti.

In kdo je zabodel tako neusmiljeno teh sedem mečev v njeno materino srce? O, kajne, tudi to vprašanje je nepotrebno. Saj vsi dobro, predobro poznamo onega hudodelnika, ki je tako neusmiljeno zabadal meč za mečem v srce. Saj vsi dobro poznamo svoje grešno srce, svoje hudobije in pregrehe, ki so pribile Jezusa na sv. križ in njegovi materi ranile srce.

O takrat, ko je hitela tja na goro za s križem obloženim sinom, da nas reši krempljev satanovih in nas reši gotove smrti, da, takrat na tisti poti je dobila te meče bolečin v svoje srce.

O zato pa je tudi nam prava slika naše nebeške matere — slika Marije pod križem prebodene s sedmerimi meči bolečin. Da, predragi, slika žalostne Matere božje je prava slika nebeške Matere.

ln danes obhajamo spomin na tisti strašni dogodek, ko nas je Marija s svojim sinom rešila iz sužnosti satanove. O zato velepomemben dan za nas! Zato se danes zatopimo v premišljevanje te prave njene slike, da se nam bode vžgalo naše srce ljubezni do nje, da bodemo tudi mi radi prihajali pred to podobo žalostne Matere božje in jo po otroško častili. — Slika žalostne Marije je res prava slika naše nebeške Matere, kajti

1. Jezus nam je izročil Marijo v strašni žalosti pod križem.
2. Marija v trpljenju — je nam tako podobna.
3. Mariji pod križem — najlažje zaupamo.

1. Jezus nam je Marijo za mater izročil žalostno, stoječo pod križem.

Ko je bil obsojen naš Gospod in Zveličar na strašno smrt na lesu križa, so mu naložili rabeljni težak križ in nesti si ga je moral sam na morišče. Neizmerna množica ljudstva ga je spremljala gledat njegovo trpljenje. Omahuje je nesel težki križ. Med potjo se je trikrat zgrudil pod njegovo težo. Na Kalvariji najprej pribijejo na križ dva razbojnika. Ko je to strašno delo končano, začne se za našega Jezusa strašni trenotki. S trnjem kronana glava mu je pobešana. Obraz je ves s krvjo oblit, umazan in zapljuvan. Roke ima zvezane. Ves život je stolčen in razmesarjen. Kri iz več ran kaplja na tla.

Rabeljni mu zdaj strgajo obleko s života. Jezus jim jo mirno in krotko izroči. Potem se skloni h križu, ga objame in poljubi. Nato se vleže nanj kakor krotko jagnje na mesarski stol. Rabeljni ga zgrabijo za roke in noge, mu jih nategnejo do zvrtnih lukenj. Eden nastavi žebelj na sveto roko in — udari. Otlo odmeva čudni udarec! Kri brizgne na vse strani. Potem še en udarec in še eden — in — roka je prikovana. Isto se zgodi z levo roko, z obema nogama. ln Jezus — je prikovan na les križa.

Neizmerna množica ljudi je priča tega strašnega prizora. Ves šum se poleže v teh trenutkih. Vse je tiho. Vse je ginjeno tolike krotkosti in potrpežljivosti. Še celo sovražni pismarji in

farizeji molče. Vse je tiho! Pač! Ne daleč od križa, čuj nekdo glasno ihtiti! Glasen obupen krik spremlja vsak udarec posebej. Kdo je to, ki si upa jokati in očitno sočuvstvovati z njim? Oh, Marija, Mati Jezusova je to! Oh, to je tisto materino srce, ki bije edino za tega Jezusa, ki gori prave ljubezni in plamti edino le zanj. In to srce mora biti priča tega strašnega prizora! Gledati mora, kako pribijajo roke in noge njenega ljubega sina na les križa!

Moj Bog, kaj je pri tem trpelo njeno materino srce! Kdo naj to zapopade? Kdo to dovolj primerno popiše? Da, kakor morje je velika tvoja bolečina, o sv. Mati!

Toda trpljenja še ni konec! Zveličar je pribit na les križa. Ta križ sedaj vzdignejo in ga zasade v zemljo. Tako visi Jezus med nebom in zemljo. Kri curkoma lije iz sv. ran. Bolečine so strašne! Vendar Jagnje božje molče trpi in odjemlje grehe sveta.

In Marija? O Marija pa mora vse to gledati. Uboga mati! Priča mora biti tako strašnega prizora. Njen sin je pribit na križ, strašno trpi. Oh, ona, mati njegova, je poleg, pa mu ne more prav nič pomagati. „O vi vsi, ki greste po potu, postojte in pomislite, če je še kaka bolečina, kakor je bolečina te matere v teh trenutkih“.

Pri tem pa mora še slišati, kako je Jezus zasramovan, kako ga sovražniki zaničujejo in preklinjajo. Oh, tolikim je Jezus skazal dobrote, toliko jih ozdravil . . . zdaj pa ni nikogar, komur bi se smilil. Vse ga je zapustilo v teh bridkih urah. Kako boli to ubogo mater! Res, rečem še enkrat: uboga mati! Kje naj najdem besedi, kje izrazov, da bi tvojo neizmerno bolečino dovolj popisal!

V tem pa, ko oba, mati in sin trpita neizmerne bolečine, se pa vedno bolj približuje dopolnjenje dela odrešenja. Še malo in Jezus bo lahko zaklical: „Dopolnjeno je!“

Toda, Jezus, čuj jok tvoje matere pod križem! Kaj bode pa to ljubeče srce počelo brez tebe? In človeštvo, odrešeno človeštvo, katero si tolikanj ljubil, kaj bode ž njim, ko umrješ? Komu bodeš izročil mater? Komu človeštvo? Napravi oporoko! Z enako ljubeznijo ljubi Jezus svojo mater kakor človeštvo. Kaj hoče storiti v svoji oporoki, kakor, da izroči mater človeštvu, človeštvo pa materi. Svoj pogled obrne torej na Marijo in govori besede svoje oporoke: „Žena, glej tvoj Sin! Sin, glej, tvoja mati!“ O presrečne besede Jezusove oporoke! Torej svojo mater nam izročiš v dediščino? Hvala ti, o dobri Jezus!

Tako smo dobili predobro in preljubeznivo mater. Dobili smo jo, ko je njeno srce krvavelo srčnih bolečin, ko je trpelo v žalosti, ko se je krčilo v najstrašnejšem gorju.

Zato pa je Marija pod križem, Marija sedem žalosti, naša prava mati. Slika Marije sedem žalosti, to je prava slika naše nebeške matere Marije. Ni nam je Jezus takrat izročil, ko se je veselil na ženitnini v Kani, ne takrat, ko se je izpremenil na gori Tabor, tudi ne takrat, ko je slovesno jezdil v Jeruzalem in mu je ljudstvo klicalo: hosana, tudi ne, ko je poveličan vstal iz groba kot premagavec smrti, ampak izročil nam jo je takrat, ko je pod križem stala, potrta zaradi neizmernih bolečin — v morju žalosti! Zato lahko tudi mi pravimo: podoba Marije sedem žalosti, to je prava podoba naše matere, ker nam jo je Zveličar tako izročil v mater.

2. Marija pod križem je naša prava mati, ker je v tem nam najbolj podobna in najbližja,

Videli smo, koliko je trpela Marija ob času, ko je postala naša mati. Videli smo jo, kako strašno je trpela na križevem potu Jezusovem. Dejal bi, tudi njegova mati je nesla za njim križ, križ bridkega trpljenja. Videli smo jo na Kalvariji ob času križanja, videli smo jo stati pod križem in jokati.

Poglejmo pa zdaj v naše življenje! Ali je naše življenje polno samih solčnih dni sreče? Smo li zmeraj veseli? Srečni? Nam vedno žari veselje in zadovoljnost z obraza?

Kajne, predragi, bridka, težka je peza življenja na zemlji! Oh, koliko trpljenja nas srečuje dannadan. Objokani otroci Evini smo, ki zdihujemo v dolini solz. Človek se rodi s solzo v očesu, solza ga spremlja korak za korakom skozi celo življenje, dokler v strašnih bolečinah s solzo v očesu ne zapusti tega sveta. — Kristjan moj, kajne, kolikrat moraš tudi ti zadeti težak križ nadlog, težav, bridkosti, bolezni, nesreč, zadeti na svoje rame in nastopiti trnjevo — križevo pot. Pride v hišo bolezen. Pride nesreča pri živini, pri kupčiji, na polju in zadeti moraš ta križ in ga nesti. — Da, ves svet se mi zdi velika truma ljudstva, od katere gre vsak s težkim križem obložen za Jezusom in Marijo na goro Kalvarijo v smrt, proti večnosti. — Tudi pod križ moramo večkrat stopiti v svojem življenju, k mrtvaški postelji staršev, ljubljenega otroka, brata. Večkrat se nam krči srce v strašnih bolečinah in nam grenke solze namakajo naše oči. — Zares, človek v svojem trpljenju je tako podoben, je tako blizu nebeški materi Mariji.

Velika tolažba za človeka v njegovem trpljenju je pa to, ako vidi, da v nesreči ni sam, ako vidi, da tudi drugi trpijo, morda še več trpijo, kakor sam. Še večja tolažba pa je, ako najde trpin srce, ki ž njim čuti in ž njim trpi. — Kristjan moj, kje pa najdeš več take tolažbe, kakor ravno pri Mariji sedem žalosti? Ako si v trpljenju, pa prideš semkaj in vidiš sliko te žalostne matere v njenem strašnejšem trpljenju, ko jo vidiš tako polno žalosti, ali te to ne potolaži? Res, kar nekam lažji se nam zdi naš križ. Marijo vidimo trpeti, trpi neizmerno več kot mi, pa zakaj? Za nas trpi. Mi pa trpimo za svoje grehe. Ta misel nas potolaži in ojunači, da junaško zopet zadenemo svoj križ na rame in gremo pogumno naprej za Jezusom in Marijo.

Zato pa lahko trdim: Podoba Marije sedem žalosti je res prava podoba naše matere Marije, saj smo ji sorodni ravno po bolečinah, saj je ravno trpljenje ona vez, ki nas tako tesno veže ž njo. Visoko je nad nami po svojem božjem materinstvu. Edina po svojem trpljenju je pa nam tako blizu.

3: Marija pod križem je prava podoba naše matere, ker ji taki najlažje zaupamo.

Rekel sem, da je naše življenje tako polno križev in nadlog, da je naše oko tolikrat mokro od grenkih solza, katere nam iztiska gorje. Velika tolažba pa je, ako vidi, da kdo ž njim sočuvstvuje.

Predragi moj! Kar poglej tja v prestol, tja v podobo žalostne svoje matere! Ali se ti ne zdi, ko jo gledaš v njeni bolečini, kakor da nebeška mati čuti in trpi s teboj? Ko povzdiguješ k njej svoje objokane oči, ali se ti ne zdi, kakor da se ji tako smiliš, da s teboj joka? Ako v stiski povzdiguješ k nji svoje roke v goreči molitvi, poglej, ali se ti ne zdi, da ta tvoja mati s teboj žaluje, s teboj trpi.

Ako jo vidiš sredi oblakov obdano s solncem, z vencem dvanajsterih zvezd okrog glave, z mesecem pod nogami v snežno beli obleki brezmadežnega spočetja, o kajne, tu strmiš nad njeno vzvišenostjo in tvoje koleno se skloni in pozdraviš jo: „Češčena Marija! milosti polna! Gospod je s teboj!“ Ako jo gledaš z Jezusom v naročju, pozdravljaš jo prevzet skrivnosti njenega božjega materinstva: „Blažena si med ženami!“ Ako jo vidiš kot kraljico nebes in zemlje, visoko povzdignjeno nad vse stvari, pozdravljaš jo: „Češčena bodi kraljica!“ — Le ako jo vidiš v morju žalosti zatopljeno pod križem, s sedmerimi meči v srcu,

o, šele tedaj se ji bodeš upal zaklicati: „Prosi za nas grešnike.“ Le ako jo vidiš tako, se bode zbudilo v tvojem srcu otroško zaupanje do nje.

Res, k tako usmiljeni materi, ki joka sočutja do otroka, o, k taki materi bodemo pa radi prišli, do take matere pa bodemo imeli lahko prav trdno in otroško zaupanje. Taki materi bodemo brez skrbi odprli svoje srce.

Tudi nas bode Jezus raje uslišal, ako se pri svojih prošnjah sklicujemo na bolečine Marijine ob času trpljenja, ako mu pokažemo sliko matere pod križem, srce s sedmerimi meči prebodeno.

Res, Marija pod križem, to je prava slika naše nebeške matere, ker taki najlažje zaupamo.

Predragi moji, častimo radi žalostno Marijo! Ona je res naša prava mati. Mi smo objokani otroci Eve, mi toliko jokamo, toliko trpimo, zato je naša mati, trpeča mati, Marija sedem žalosti.

V svojih križih in težavah se radi zatekajmo semkaj pred njeno podobo. Spomnimo se pa vselej, kakor oni duhovnik pri sliki svoje matere, tudi mi, zakaj je bila Marija v toliki žalosti. Naši grehi so ji povzročili toliko bolečin. Zato danes sklenimo, v prihodnje se varovati zlasti smrtnih grehov, da ne bodemo ponavljali trpljenja Jezusu in njegovi žalostni materi Mariji. Amen.

P. Kazimir Zakrajšek.

Cvetna nedelja.

Skrivnost zveličanja v luči trpljenja in smrti Gospodove.

VI. Razbojnika.

In kdor k meni pride, njega ne
bodem zavrgel. Jan. 6. 37.

Danes vam hočem podati določen odgovor na vprašanje: Kdo bode pogubljen, kdo zveličan? To je resnično naše življenjsko vprašanje v pravem pomenu besede. Še celo veliki svetniki so se tresli pred tem vprašanjem. Sv. Bernard pripove-

duje o sebi, da se je po vsem životu tresel, kadar je slišal ali čital besede: „Človek ne ve, je li vreden božje ljubezni ali jeze.“ In naj je za nas to vprašanje manj važno? Nikakor! Resnično, predragi, ni je preteklosti, naj bode še tako žalostna, da bi bila znamenje našega pogubljenja, to smo videli pri Mariji Magdaleni. Pa ravnotako je resnično, da ne obvaruje pred pogubljenjem noben stan, naj je še tako svet in vzvišen, nobeno ime, naj je še tako brezmadežno pred svetom, kar žalibog potrjuje zgled izdajavca Judeža. Resnično je nadalje, da se nam lahko vsak greh odpusti, naj je še tako velik in grehov še toliko, če imamo le pravo kesanje, kar smo spoznali pri Petru; nasprotno smo pa gotovo izgubljeni, če nimamo kesanja, ako se zanašamo le nase, na svoje dobre naravne lastnosti, kakor smo videli pri Pilatu. Končno je križ in trpljenje, katero nam pošilja Bog, le dokaz očetovske ljubezni do nas, kakor znamenje naše izvolitve. Je li pa kako gotovo znamenje, da bomo zveličani? Kje najdemo zato zanesljivo poroštvo? Poiščimo isto.

Predmet našim postnim govorom je premišljevanje našega zveličanja v luči svetega križa. Pojdimo torej k tej luči in stopimo pod križ. Kaj vidimo na križu? Jezusa v sredi, na obeh straneh dva velika grešnika, razbojnika. In kaj še opazimo? Desni razbojnik se zveliča, levi pogubi. Zakaj tako? Desni razbojnik je bil v zadnji uri rešen, ker je sam tako hotel, levi se je pogubil, ker se ni hotel rešiti. In tako sta razbojnika na križu jasno poroštvo trditvi: Nikdo se ne pogubi, ako sam noče. „In kdor k meni pride, njega ne bodem zavrgel“, to so besede večne resnice. Razbojnik Dizma je iskal pomoči pri Jezusu in je bil rešen, tako tudi ti ne bodeš pogubljen, ako sam nočeš. To je predmet zadnjemu postnemu govoru, v katerem zremo poleg Jezusa: 1. desnega razbojnika, 2. levega razbojnika; in sicer prvega grešnikom v zgled, drugega grešnikom v svarilo.

1. Bog v svoji neskončni modrosti more tudi najhujšo zlobnost v dobro izkoristiti. Glejte, sovražniki hočejo Jezusa v zadnjih trenutkih pred celim svetom osramotiti kot največjega hudodelnika, kot izmeček človeštva. Pa ravno to sramotenje podeli Gospodu priliko, da v zadnjem trenutku pomilosti izgubljeno dušo in tako jasno dokaže, kako neskončno usmiljeno mu je srce ter kako resnično je takrat govoril, ko je rekel: „Nočem

smrti grešnikove, marveč, da se izpreobrne in živi.“ In to neskončno usmiljenje Zveličarjevo na križu se blišči v tem lepši luči, ako pomislimo, kdo je bil oni, katerega je pomilostil, da je bil razbojnik, velik zločinec, kar je Dizma sam pripoznal rekoč: „Midva sicer po pravici, zakaj po zasluženju svojih del prejemava“ (Lukež 23, 41). Bil je cestni ropar, upornik zoper vsako oblast. Koliko ljudi je oropal, pomoril in vse to premišljeno in hladnokrvno; sprijen je bil do mozga in kosti, da še tedaj, ko je visel na križu, ko so ga mučile bolečine, se ni kesal svojih hudobij in še celo Jezusa je sramotil, kakor to poroča evangelist Matevž: „Ravnokar sta mu očitala razbojnika, katera sta bila ž njim križana“ (27. 44); in Marko: „In katera sta bila ž njim križana, sta ga zasramovala“ (15. 32). Šele, ko je Gospod izpregovoril besede: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ — ga je ta prošnja za sovražnike presunila in razsvetlila, da spozna njega kot Boga in ga prosi s skesanim srcem: „Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo!“ (Luk. 23. 42). In Jezus mu je rekel: „Resnično ti povem, danes bodeš z menoj v raj.“ (Luk. 23. 43). — O neskončno usmiljenje! Desni razbojnik ravnokar še na robu pekla, je sedaj pred vratmi nebeškimi; ravnokar še izmeček človeštva, postane tovariš čestitljivih očakov in prerokov, ki so stoletja, tisočletja hrepeneli po tej uri. Predragi, umevate li to? Tat, ubijalec, ropar se je rešil v zadnjem hipu in stopa ob strani večnega kralja v sveti raj, — od križa do krone, od groznih bolečin na Golgoti v nebeško veličastvo. — Pred nekaj urami se je razlegal klic: V smrt z razbojnikom! a sedaj presrečno vabilo: Pridi blagoslovljeni mojega Očeta! pridi in posesti kraljestvo, katero ti je pripravljeno od začetka!

In kaj je storil desni razbojnik, da si je zaslužil nebesa? Izpregovoril je le s skesanim srcem besede: „Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo.“ To je zadostovalo, Gospod mu je odpustil vse grehe, vse zločine, odpustil večne, časne kazni ter mu daroval nebesa. Kakor se je pa Gospod usmilil desnega razbojnika, mu vse odpustil in podelil sveti raj, tako je pripravljen vedno odpuščati vsakemu še tolikemu grešniku, da le stori to, kar je storil desni razbojnik, skesano svoje grehe objokuje in se spokori. Odtod je pač jasno, da se vsakdo lahko zveliča, ako le hoče. In naj bi imel kdo še toliko in tako velikih grehov, naj ne obupa, on se lahko izveliča, če se le hoče posluževati milosti, ki mu jih ponuja božje neskončno usmiljenje.

Zatorej, o grešnik, naj tičiš se tako globoko v pregrešnem življenju, vzbudi in zdrami se v tem svetem, zveličavnem postnem času, dvigni se in stopi k neskončno usmiljenemu Jezusu s skesanim in spokornim srcem kot nekdanji desni razbojnik, in tudi tebi, kakor je rekel njemu, poreče v zadnji uri Gospod: „Resnično ti povem, danes bodeš z menoj v raju!“

II. Morda si kdo misli, zakaj je rešil Jezus le desnega razbojnika in ne tudi levega? Zakaj se ni enako milostno nanj ozrl? Sveta vera nas uči, da Bog podeljuje vsakemu toliko milosti, da se lahko zveliča. Podelil je milost tudi levemu razbojniku, saj je slišal besede, kakor njegov tovariš: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ Da, še celo več milosti je zadobil levi razbojnik. Kako to?

Milost je bil gotovo oni opomin in zgled desnega razbojnika, ko mu je rekel: „Se ti tudi ne bojiš Boga, ker si ravno v tistem obsojenju. In midva sicer po pravici, zakaj po zasluženju svojih del prejemava; ta pa ni nič hudega storil“ (Luk. 23. 40, 41). In kaj je levi razbojnik odgovoril nato? Gluh in nem je ostal za sprejem milosti. Nadaljna milost so bile one presrečne besede Jezusove njegovemu tovarišu: „Resnično ti povem, danes bodeš z menoj v raju.“ Ni li bilo to najiskrenejše vabilo, da naj prosi odpuščanja tudi on? Le besedico bi bil izustil, in osrečevalno obljubo bi bil zaslišal tudi on. Toda njegova usta, katera je tolikrat zlorabljal v grozne kletvine in še celo sedaj na križu, ne zmorejo skesane besede.

Gospod potrka v tretje z izredno silo na njegovo trdovratno srce. Kmalu nato, ko se je izpreobrnil desni razbojnik, je žalovala narava, kakor pripoveduje evangelist Lukež: „Bilo je okoli šeste ure: in tema je nastala po vsi zemlji do devete ure. In solnce je otemnelo, in zagrinjalo v tempeljnu se je pretrgalo po sredi. In Jezus je zavpil z velikim glasom rekoč: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo . . .“ Ko je pa stotnik videl, kar se je zgodilo, je Boga častil rekoč: „Resnično, ta človek je bil pravičen!“ In vsi ljudje, ki so prišli to gledat, kedar so videli, kar se je zgodilo, so se trkali na svoje prsi, in se vrnili“ (23. 44—48). In ko so se godili ti čudeži, so se vršile tako grozne prikazni, da se je še celo divja druhal, katera je pred malo trenutki Gospoda preklinjala, po teh strašnih dogodkih trkala na svoje prsi; in poglavar vojakov, rimski stotnik, je spoznal na ves glas nedolžnost pravičnega, — le eden, ki je vse to videl in slišal, je —

molčal, to je levi razbojnik. Milost, ki ga je s toliko silo priganjala h kesanju, je pahnil grdo od sebe. Na stotine ljudi se je kesalo, on je ostal mrzel. In kaj je bil temu vzrok? Edino to, ker se sam ni hotel rešiti.

Prav taki so še danes trdovratni grešniki; zveličanja sami nočejo, ker zametujejo vsa sredstva in milosti, potrebna za zveličanje. Pravijo, da so bremena pretežavna, katera sv. vera v to zahteva. Je li res? Kristjan mora izpolnjevati deset božjih in pet cerkvenih zapovedi; in to naj je pretežavno! Kakor da ne bi imel svet svojih zapovedi, postav in ukazov, in to nekaterih prav težavnih. — Nadalje je trdovratnim grešnikom pretežavno, poskrbeti, da duša kraljuje nad telesom, to je razne strasti krotiti, nad telesnimi občutki gospodovati — ni jim pa težko streči svoji slabi volji in izpridenemu srcu, pa uklanjati se kakemu posvetnemu velikašu, kadar se gre za časni dobiček. Prehudo breme jim je ob nedeljah in praznikih v cerkev hoditi, izgovarjajo se s stanovskim delom ali pa pravijo, da jim je pozimi premrzlo v cerkvi, poleti pa prevroče: nimajo pa takega izgovora, ko hodijo na veselice in plese, časa imajo tedaj dovolj, ne mraz, ne vročina jih ne ovira. Post poznajo komaj po imenu, že davno so ga opustili, ako so se sploh kdaj postili; izgovarjajo se s svojo preslabo naravo, bolehnostjo, slabim želodcem. Toda, ko bo Bog poslednji dan posvetil z baklo svoje resnice in pravice med ljudi, tedaj se bode spoznalo, je li več zdravja pokončala cerkvena postna postava ali nezmernost v jedi in pijači; se je li več ljudi ukončalo s tem, da so izpolnjevali božje in cerkvene zapovedi, ali s tem, da so iste prezirali in prestopali.

Pač zares, koliko žrtve donaša lahko grešnik na svojem zdravju, premoženju, času, da streže svojim strastem. Kaj vse stori pijanec, nečistnik, lakomnik, igravec, častihlepnež, da zadosti svojemu maliku! Oh, koliko noči prebdi, koliko denarja in na zdravju zapravi v službi greha. Štejte solze, ki so se radi pregreh pretočile, sovraštva, ki so nastala, umore, ki so jih izvršili, preštejte vsa ta zlá in druga, če morete. Pa kaj to, se nam odgovarja, saj to ni nič, prav nič, ker s tem se zadovoljuje strastem, streže svetu. O usmiljenja vredni zaslepljenci, ki ne spoznate, kako veliki sužnji ste vi greha in kako v grehu strmo glavite v pogubo.

O, da bi se vendar rešili! Dajte slovo trdovratnosti, ker še je čas, da rešite svoje duše. Z apostolom Pavlom vas prosim:

„Kakor ste namreč dali svoje ude služiti nečistosti in krivici v hudobijo, tako dajte sedaj svoje ude služiti pravici v posvečenje“ (Rim. 6. 10). — Nikar ne trdite več, da Bog zahteva preveč od nas. Storimo toliko, kar delamo za pekel, — seveda temu nasprotna dela, — za Boga, in storili smo dovolj. Oh koliko se stori iz čutne ljubezni, delajmo odslej iz čiste božje ljubezni. Koliko denarja se zapravi za zabavo, za greh, — odslej ne več tako, rabimo svoje premoženje v dobre namene, v svoje zveličanje.

Ko je angleški kancelar Tomaž Moor nekega dne opazil svojo hčerko pred ogledalom, ko se je lepotičila, je žalostno vzdihnil: „Oh, kaj storé vse ljudje, da bi prišli v pekel!“ — Oh resnično, kaj delajo mnogi kristjani, koliko se trudijo, da bi bili pogubljeni! — Dragi moji, storimo to, kar storimo za svet, za dušo in rešeni smo. Da! storimo le polovico tega za nebesa in zveličanje nam je zagotovljeno. Kdor bi pa tega ne hotel storiti, temu ni pomoči, zanj ni rešitve. Živi naj in uživa svet, saj ne bode dolgo! Ko pa umrje, naj se mu postavi spomenik z napisom: „Pogubljen je, ker je sam tako hotel! Izgubljen je na veke, po lastni krivdi!“

Pa dal Bog, da ne bi bilo nikogar med nami, kateremu bi veljale kdaj te grozne besede! In če smo bili doslej navezani na svet in delali le za ta svet, pretrgajmo zvezo s svetom in stopimo pod križ, pa oklenimo se križa z vsem spoštovanjem, z vso ljubeznijo in prosimo z zaupanjem: Svoje jeze, večne smrti s svojim križem in trpljenjem, reši nas o Jezus! V globoki žalosti, da smo te tolikrat in tako hudo žalili, prosimo te, odpusti nam! V dan sodbe, prosimo, reši nas! V svoje kraljestvo, sprejmi nas! Amen.

Ivan Lavrenčič.

Veliki petek.

Jezusova ljubezen na križu.

Kadar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi potegnil. Jan. 12, 32.

„Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ je vzkliknil božji Odrešenik na križu in kmalu nato v najhujših mukah izročil svojo dušo v roke nebeškemu Očetu. In zakaj je moral umreti Jezus tako grozne smrti kakor umirajo le največji hudodelci? — Povej nam, izdajavec Juda, kaj hudega je storil Jezus, da si ga

prodal krutim rabljem, neusmiljenim razbojnikom! In kaj nam odgovarja Juda? Trideset srebrnikov je vrgel pred pismarje in farizeje in obupno viknil: Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri. (Mat. 27, 4). — Povej nam ti, Pilat, zakaj si obsodil Jezusa v smrt, kaj hudega je učinil? In kaj nam odgovarja Pilat? Poslušajmo! „Jaz sem nedolžen nad krvjo tega Pravičnega.“ (Mat. 27, 24.) — O Oče nebeški, pa nam povej ti, zakaj si dopustil, da je tvoj edinorojeni Sin umrl tako sramotne smrti na križu! Stopimo v duhu k Jezusovemu krstu v Jordanu in k njegovemu izpremenjenju na gori Tabor in tam slišimo v odgovor besede nebeškega Očeta: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam svoje dopadnje.“ (Mat. 12, 18.) — Naj torej vprašamo nebo ali zemljo, vse dokazuje le svetost in nedolžnost na križu razpetega Zveličarja. Zato se obrnimo do Križanega samega: O Jezus, ti si nedolžnost in večna svetost, pa vendar te vidim, kako sramotno visiš na križu; povej mi sam, zakaj? Kaj si zagrešil? In on nam odgovarja: „Kadar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi potegnil.“ (Jan. 12, 32.) O, da, pravi sv. Bernard, že vem, moj Jezus, kaj si storil, že spoznam tvoj zločin; tvoj greh, ki te je pribil na križ, je bila tvoja ljubezen, tvoja neskončna ljubezen do nas ljudi. In sv. Pavel zatrjuje isto: On nas je ljubil in dal za nas svoje življenje.

Ljubezen je poslala Jezusa v to solzno dolino, ljubezen mu je naložila na rame naše grehe, ljubezen ga je slednjič takorekoč primorala na križ — v sramotno smrt. Ali se ne bomo torej tudi mi vneli v ljubezni do križanega Zveličarja, če premišljujemo, kako neskončno nas je on ljubil, zlasti v svojem trpljenju na križu?

Bog je ustvaril vse ljudi zato, da bi vsi dosegli večno srečo; in da bi se mogli vsi rešiti, je poslal celo svojega edinorojenega Sina na svet. Jezus je pričel naše odrešenje že s svojim rojstvom. Dal se je poviti v plenice, da osvobodi nas peklenških vezi; dal se je položiti na trdo slamo, da nam ne bo treba goreti v večnem ognju; ponižal se je, vzel je nase podobo revnega hlapca in bil pokoren do smrti. V vsem svojem življenju se je ponižal; odrekel se je takorekoč svoji večni neumrjivosti, ker se je rodil kot umrljiv človek, podvržen vsem neprilikam in težavam človeškega življenja; postal je nam v vsem enak razen greha; odrekel se je svoji vsemogočnosti, ker se

je na Oljiski gori pustil zvezati; odrekel se je svoji večni modrosti, ker je pustil, da so ga pred Herodom zasramovali; odrekel se je svoji božji vsevednosti, ker je pustil, da so mu zavezali oči, ga v obraz bili in ga porogljivo vpraševali: Povej, Kriste, kdo te je udaril! Odrekel se je takorekoč vsej svoji moči in izročil svoje telo in svoje življenje v oblast svojim sovražnikom. — In predragi, mi vemo, da je vse njegovo življenje in vse to njegovo trpljenje en sam neprestan dar njegove božje ljubezni do nas, da nas odreši, da nas zveliča, da nas osreči. Ali si torej moremo misliti srce, ki bi bilo tako trdo in pa tako mrzlo, da bi se ob premišljevanju Jezusovega daritvenega in odrešilnega življenja in trpljenja ne omehčalo in tudi ne ogrelo v ljubezni do njega?

Toda ali je bilo Jezusu to že dosti ljubezni? Trda tema odeva zemljo; na Kalvariji stoji križ in le od križa sem prihaja krvavordeč svit kakor jutranja zarja, ki je zasvetila pred solncem milostne sprave človeštva z Bogom. Zakaj na križu visi Kristus in govori sedem svojih zadnjih besedi, besedi polnih tolažbe, milosti, življenja, ki so izliv njegove brezmejne ljubezni. — Odrešenik visi na križu s prebodenimi rokami in nogami, s trnjevo krono na glavi; zasramovan in v neizrekljivih mukah visi med nebom in zemljo tri dolge ure. In vendar on ni greha storil, tudi ni bila najdena goljufija ali laž v njegovih ustih. Ampak on je naše grehe nosil, kakor je prerokoval Izaija: „Za naše grehe je na lesu križa svoje telo dal umoriti.“

Pa trpel je za vse grehe in za grehe vseh ljudi. Pod križem je opazil Jezus svoje sovražnike, ki so kakor besna živina oblegali križ ter se mu do zadnjega zdihljaja rogali, ga psovali in sramotili. Videl je njihova srca, videl zlobne misli in nakane, hudobno veselje, s katerim so spremljali njegovo svetovno daritev in — o brezmejne in neskončne ljubezni — ravno ti so bili sedaj njegovemu srcu najbližji; njihova slepota in zakrknjenost mu je povzročala večjo boleost kakor vse rane. Poln usmiljenja je zrl na te nesrečneže, povzdignil svoje oči proti nebu in molil: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Tako je molil umirajoči Jezus za svoje sovražnike in za vse grešnike do konca sveta.

Tudi nas je videl pred seboj, tudi naši grehi so mu trgali srce in večali trpljenje in bolesti; pa tudi za nas je molil: „Oče, odpusti jim!“ Tudi za nas, predragi! O ljubezni, o neskončne božje ljubezni, ki mora vneti tudi naša srca v ljubezni do trpečega Zveličarja.

In ta ljubezen Jezusova na križu je obsegla vse, prav vse ljudi. Nikogar ni izključil iz svojega srca, saj je prišel iskat, kar je bilo izgubljenega. Taka izgubljena ovca je visela na križu poleg Jezusa. S skesanim pa zaupnim srcem se je obrnil desni razbojnik do umirajočega Odrešenika in ga poprosil: „Gospod, spomni se me, ko prideš v raj!“ In Jezus mu je takoj odgovoril: „Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj!“ — O kako resnične so besede psalmistove: „Skesanega in potrtega srca, o Bog, ne boš zavrzel.“ Ravno duše, ki so morda mnogo in težko grešile, pa se s skesanim srcem obrnejo k pokori, prejmo prav posebne milosti, da ves svet spozna neizmerno ljubezen Kristusovo. Kolika tolažba je v tej resnici in pa kolik dokaz Jezusove ljubezni! In mi naj bi mu ljubezni ne povračali z ljubeznijo?

Pa še več je hotela njegova ljubezen. Spominjajmo se tudi njegovega notranjega križanja, vsled katerega je popolnoma zapuščen, brez vsake tolažbe glasno vzkliknil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Le Bog-človek je mogel prenesti grozo tako strašnega trpljenja. Bog zapuščen od Boga; človečanstvo Boga-človeka samo brez prijetne tolažbe božje. O nerešljive skrivnosti, katero moremo razlagati le iz ljubezni do nas revnih grešnikov. In ko je kelih trpljenja izpraznil do dna, je umirajoč vzkliknil: „Dopolnjeno je!“ kakor da je hotel reči: vse sem ti storil, vse pretrpel, moje ljudstvo, kar ti je bilo potrebno za odrešenje — v ljubezni do tebe sem použil svoje življenje in zdaj umiram za te: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ — Tedaj je nagnil glavo in umrl. Tako je umrl Jezus, početnik življenja, sin živega Boga, Odrešenik sveta.

In zdaj, krščanska duša, se ozri na mrtvega Zveličarja na križu, na brezkončno žrtev ljubezni do tebe, na drago ceno svojega odrešenja; poglej njegovo razmesarjeno telo, poglej njegove noge, ki so pribite v znak zvestobe, poglej njegove roke, ki te žele objeti še v smrti, poglej njegovo blede lice in upadle oči, poglej njegove krvave ustne, ki te žele poljubiti in pritisniti na božje Srce, ki se je odprlo tudi iz ljubezni do tebe; in vse to zato, da bi nihče ne mogel dvomiti o njegovi božji ljubezni.

Kje je srce, ki bi ga ta pogled ne ganil, kje je srce, ki bi mu to premišljevanje ne vzbudilo prav velike in goreče povračevalne ljubezni do Zveličarja?

Jezus je storil vse, da se moremo zveličati. Vsakemu daje svojo milost, vse kliče k sebi, vse je objel v svoji ljubezni na križu rekoč: „Kadar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi potegnil.“ A ker je človek s v o b o d e n, lahko božjo milost tudi zapravi in je ne sprejme. To je bil ravno strašni greh mesta Jeruzalema, zaradi katerega je Jezus plakaje vzdiknil: „Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in jih kamenjaš; kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja piščeta pod peruti, pa nisi hotel.“

Da, to je strašen greh tudi mnogo kristjanov in vzrok njihove večne nesreče. Zato je rekel sv. Ambrož: „Ne čudim se, če človek greši, a strašno je, če vztraja v grèhu in ga ne zapusti; pa vendar mnogi ljubijo grešno priložnost, množe greh na greh, se ne zmenijo za vse opomine in tako povračujejo Kristusu ljubezen z nehvaležnostjo.“ In potem nadaljuje: „Zato pa, zakrknjeni grešniki, trepetajte pred svojim križanim Odrešenikom, zakaj na sodnji dan bo pokazal vesoljnemu svetu velikost svoje križane ljubezni. In potem vam poreče: „Jezus sem, nesrečneži, ali me ne poznate? Vam na ljubo sem živel triintrideset let v siromaštvu in trpljenju, umrl sem strašne smrti na križu, a vi ste prezirali mojo milost in ljubezen. Jezus sem, nesrečneži, ali me poznate? Poglejte moje roke in noge!“ O rane Jezusove, kako strašne boste sodnji dan zavrženim. Zato bodo v obupu govorili: „Gore padite na nas, hribi pokrite nas.“ Tako bodo gledali zavrženi Jezusove rane na sodnji dan in potem jih bodo sprèmljale kot večni kaznujoči znanik Jezusove ljubezni.

Jezus je živel in umrl za nas. Svojo neizmerno ljubezen nam je pokazal zlasti na križu. In od nas ne zahteva zato ničesar drugega, kakor da ga tudi mi ljubimo, da tudi mi živimo in umrjemo za nj. „Kristus je za vse umrl, pravi sv. Pavel, da vsi, ki žive, ne žive sebi, ampak njemu, ki je zanje umrl in od mrtvih vstal.“ (2 Kor. 5, 15.) Saj pa tudi ni mogoče, da bi ostali mrzli, da ne bi vzljubili svojega Zveličarja, če ga vidimo, kako se na križu použiva v ljubezni do nas. In da nikdar ne pozabimo njegove ljubezni, se pogosto ozirajmo na križ rekoč: „O božji Zveličar, kaj si vse storil, da bi si pridobil moje srce. Odprl si mi vse zaklade svoje božje ljubezni; ko si visel med nebom in zemljo zapuščen in v smrti bridkosti, si mislil

name, prosil zame in slednjič umrl zame. Jaz pa sem te dosedaj ljubil premalo. Zdaj pa, o Jezus, bodi ti edini moja ljubezen, ti edini tolažilo mojega srca. Tvoji ljubezni naj bo na veke posvečeno moje srce.“ — Amen.

G. Ž.

Velikonočna nedelja.

1. Kaj nam ponuja svet in kaj dobimo od Zveličarja.

Jaz živim in tudi vi bodeite živeli.

Jan. 14, 19.

Zginila so znamenja žalosti, tuga je minula, solze so se posušile — zvonovi zopet veselo done, oltarji so ozaljšani, sveto veselje in slovesno petje se je vrnilo v hišo božjo; in ako vprašaš, odkod ta izpremema, ti pokaže sv. Cerkev prazni grob rekoč: „On je vstal, ni ga več tukaj.“ To je bilo veselo oznanilo, katero so današnje jutro prejele pobožne žene, ki so šle k grobu, da bi mazilile Zveličarjevo telo z dragimi dišavami; in še zdaj je oznanilo „Gospod je vstal“ najbolj tolažilno in veselo za nas. — Prijazno pač in milo je bilo oznanilo, katero je božični večer prinesel angel pastirjem: „Ne bojte se; glejte veliko veselje vam naznanim, ker danes vam je rojen Zveličar“ — pa bolj veselo je petje, ki odmeva v nebesih, na zemlji in pod zemljo, je oznanilo današnjega dne: „Gospod je vstal, resnično je vstal.“ To so kristjani že v prvih časih dobro spoznali. In zavoljotega so se v oni zlati dobi krščanstva verniki, ko so se srečavali današnje jutro, pozdravljali rekoč: „Gospod je vstal, on je resnično vstal!“ In do današnje ure ta velikonočni pozdrav ni potihnil. Kako pa bi tudi mogli otroci božji molčati, saj njih pravičnost, njih veselje in tolažba, njih moč, njih upanje, njih življenje je edinole v tem oznanilu, z njim stoji in pade. Zakaj če bi Kristus ne bil od mrtvih vstal, bila bi zastoj naša vera in naše upanje. Svet pač obeta ljudem srečo in mir, veselje in blagoslov ter jih slepi z zapeljivo častjo, z blagom in s posvetnim razveseljevanjem. Veliko veliko se jih tudi da zapeljati svetu, pa — strašno se goljufajo. Mir in veselje, pravo življenje, katero stori človeka srečnega v tem času, in njegovo srce napolni z veselim upanjem na večnost, to more dati le on, ki je danes od mrtvih vstal in govoril:

„Jaz živim, in tudi vi bodete živeli.“ — Zatorej hočemo danes premišljevali I. srečno žvljenje, katero nam svet, in II. srečno žvljenje, katero nam Kristus obeta.

I. Vse stvari se vesele žvljenja. Ne samo človek, in ko bi bil še tako reven in ubožen, se boji smrti, tudi vsaka žival se je boji in skuša, se je ubraniti, kolikor in kakor more. Kakor se človek veseli žvljenja, tako si je tudi išče in skuša dobro in prijetno storiti, in v to porabi vse svoje moči. Tu mu pride svet naproti in mu obljubi, njegovo hrepenenje po sreči in miru nasititi. Ponuja mu svoje veselje, svoje blago, svoje časti kot vire časne sreče. In kako veliko jih posluša ta glas, dajo se zapeljati in iščejo sreče v meseni poželjivosti, v časti in hvali tega sveta. Pa ako jih prašamo, so li to dosegli, česar so želeli, morajo spoznati: Ne, prave, stanovitne sreče nismo dosegli, temveč zelo smo se goljufali. S kom nas pa tudi more svet storiti srečne?

Najprvo je mesena poželjivost, katero svet ponuja, in veliko se je poprime in išče sreče v razuzdanosti. Pa ta strast raste in poprej ne miruje, doler bolezen in bolečine, nasledki pregrešnega žvljenja, oslabe dušo in telo, ali da pregrešno srce neha biti. Le mislite si takega razuzdanega človeka, ki nič drugega ne pozna in ne išče, kakor le meseno veselje, kako nemirno in bled kakor smrt semtertje tava, povsod zapušča zaničevanje in nesrečo, in — sodite sami, ali je to sreča, kar uživa? — Ne, ko bi bila to sreča, bi srečo tudi pekel užival. Ampak pritrđili bodete božji besedi, ki pravi: „Brézbožni nimajo miru, njih srce je enako šumečemu morju, ki ne more mirovati.“ Da pač ubog in nesrečen je človek, ki išče v poželjivosti svoje sreče, zakaj bolj ko pije ta strup, tem bolj ga žeja, miru zanj ni.

Ali je pa človek zadovoljen, če išče v posvetnem blagu svoje sreče? — Če pogledamo malo okoli po svetu, bi skoraj morali temu pritrđiti. Pa vendar ni tako. Prašajte one, ki jih ima svet zavoljo njih bogastva za srečne, imajo li pri vsem svojem blagu in posestvu tudi najdražje blago — zadovoljnost? — O marsikdo vam bo odgovoril: jaz sem nesrečen. Kakor se njegovo premoženje kopiči, tako se tudi kopiči skrb, ga ohraniti in še pomnožiti. Zakaj ali ima bogatin kedaj zadosti? Nobeden, ne skopuh, ne zapravljivec. In če bi bil kdo s svojim imetjem zadovoljen, kdo mu je porok, da ga ne bode zgubil po goljufiji, po vojski, po požaru ali drugi nesreči? — In kdo se more s svojim blagom

zavarovati proti bolezni, nesreči v domačem krogu, žalosti? Se li more od smrti, ki mu vse vzame, odkupiti? Kaj je pomagalo bogatinu v sv. evangeliju, ki je imel vsega v obilnosti? Zaslišal je glas: „Neumnež! to noč bodo tvojo dušo od tebe tirjali, in kar si nabral, čegavo bo?“ — Tako se godi tem, ki zaklade nabirajo, pred Bogom pa niso bogati!

In kaj hočem o teh reči, ki iščejo svoje sreče v časti, veljavi pred svetom? Ali je častilakomnost studenec, ki časti žejne ljudi more zadovoljiti? Tudi to ne, ljubi moji. Že hrepenenje po časti in veljavi je sklenjeno z nemirom in trudom, in malokdaj človek doseže zaželjeni cilj. In če ga kdo tudi doseže, ali je potem zadovoljen in srečen? — Sv. pismo govori: „Gospod zaničuje častilakomno srce, in ne bo ostalo brez kazni. — Kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.“ In to je resnica, kakor nas uči vsakdanja izkušnja. Koliko kraljev in cesarjev je že zgubilo krono in prestol, koliko jih svet danes zaničuje, katere je še nedavno visoko čislal!

Pa naj bi, predragi v Kristusu! svet dal začasno srečo in mir; kako kratek bi bil pač ta čas! Čas naglo hiti, in kakor cvetica zjutraj cvete, na večer pa vsahne, tako naglo mine vse posvetno. Pojdite na pokopališče, kjer počivajo mrtvi; pogledjte prah in pepel, pogledjte, kako se posvetno veselje izpremeni v smrtno tihoto, tu se učite, da je vse posvetno nečimurnost, in da človeku ne more dati stanovitne sreče. O nečimurnost vse nečimurnosti, vse je nečimurno! Tako je klical Salomon na pragu smrti in večnosti, on, ki je bil moder in bogat, kakor nihče ne pred njim. Da, vse je nečimurno! tako nam kličejo milijoni grobov, kjer počivajo mrtvi! — Veseliš se, o mladenič! svoje mladosti, moči, svojega zdravja? Marsikdo se je že tega veselil, pa v najlepših letih je bil s tega sveta poklican; pogledj, zraven sivega starčka počivajo tudi mladeniči in otroci. Hvališ se, o deklica! svoje telesne lepote? Marsikatera cvetica je že cvetela; pa smrt vanjo dahne, cvetica zvene, pade in je prah in pepel. Tvoje srce morda visi na premoženju? O kako revno je, kar svet bogastvo imenuje. Mala hišica iz šesterih desk in borna obleka, to je vse, kar ti dajo seboj v grob. O premišljuj grob in bodi pameten!

Vidite, moji kristjani! svet pač srečo obeta, dati je pa ne more. To je občutil in spoznal prav dobro sv. Avguštin. Tudi on je iskal sreče, kakor vsi drugi ljudje. Iskal je sreče v svojem rojstnem kraju, iskal jo je v učenosti. Iskal jo je po mestih in

trgih, iskal je v puhli pozemeljski časti, v razuzdanem življenju. Vsa pota je preletal, vseh pripomočkov se posluževal, da srečo doseže. Pa, bliže ko se mu je zdela, dalje je bila od njega. Iskal jo je tam, kjer je ni, na svetu; tam pa ne, kjer je, — v Bogu. Ko se je tako zastonj leta in leta boril, zastonj grabil po senci, ki je vedno pred njim bežala; ko je njegova mati, sv. Monika, leta in leta bridke solze nad njim pretakala in Boga za izpreobrnjenje svojega sina noč in dan prosila — mu slednjič mili Bog oči odpre, milost božja ga razsveti, spozna, da ni hodil po pravi, ampak po napačni poti, da svet tega ne more dati, česar je on iskal, da je le v Bogu prava sreča. Zato je vzdihnil iz dna izpreobrnjenega srca: „Ti si nas, o Gospod! zase ustvaril, in naše srce je nemirno, dokler v tebi ne počiva, o Bog!“

Svet nam tedaj sreče ne da, to zamore samo Jezus Kristus, ki je od mrtvih vstal in rekel: „Jaz živim, in tudi vi bodete živeli!“

II. Moji kristjani! Besede, katere je Zveličar nekdam pri Jakobem studencu govoril Samaritanki, je vsem govoril, ki vanj verujejo: „Kdor pije od vode, katero bom jaz dal, ga vekomaj ne bo žejalo, ampak voda, katero mu bom jaz dal, bo v njem studenec žive vode, ki izvira za večno življenje.“ Kdor pije od studencev, pri katerih otroci tega sveta hočejo ugasiti svojo žejo po sreči, ga vedno še žeja; več ko popijejo, bolj so žejni. Kdor pa pije od vode, katero da Zveličar, ga vekomaj ne žeja. S to vodo je Jezus mislil milost Sv. Duha, notranjo dušno svetost. Živa voda, katero hoče Gospod dati, je resnica. Od te vode piti se tedaj pravi, na Jezusa in njegovo besedo, kakor na živo resnico verovati. Lahko pa tudi rečemo: Živa voda, katero hoče Jezus dati, pomeni Sv. Duha. In od te vode piti pomeni tedaj, Sv. Duha prejeti. Jezus sam govori: „Če koga žeja, naj pride k meni in pije; kdor v me veruje, iz tega se bodo potoki žive vode vlili“; in sv. evangelist Janez naravnost pravi, da je Jezus to o Sv. Duhu govoril, katerega bodo prejeli tisti, ki vanj verujejo. Lahko pa tudi živo vodo, katero Jezus ponuja, imenujemo ljubezen, katero Sv. Duh vliva v naša srca, in potem se pravi, to vodo piti, toliko, kakor prejeti ljubezen. — Ako je čista, bistra voda, posebno v vročini, prva in imenitna potreba telesnega življenja, od koga živi duša, če ne od Sv. Duha, ki sad odrešenja med ljudi deli; če ne od ljubezni, katere on vliva v naša srca? Je mar življenje brez resnice, brez ljubezni, življenje? — Voda,

katero Kristus hoče dati, stori, da, kdor od nje pije, ga ne žeja več; in to je tudi resnica. Koliko modrih in učenih je bilo pred Kristusom in po Kristusu, ki so rekli: „Pridite k nam, mi vas hočemo poučiti in vam dati, česar vaša duša potrebuje.“ In na tisoče jih je pilo od njih modrosti, pa niso našli miru, in še jih je žejalo. Kako drugače je pa s temi, ki prejmejo resnico, ljubezen, duha Jezusa Kristusa, v veri, milosti, v sv. zakramentih! — Ubogo srce! dokler nimaš duha Jezusa Kristusa, dokler nimaš ljubezni do Boga; kje najdeš mir in srečo? — Kje najdeš v poželjivosti svojo srečo? Piješ greh kakor vodo, pa še bolj te žeja. — Ah! ljubi! poskusi ljubiti Boga iz vsega srca, iz vse duše, z vsemi močmi, in glej potem, ali ti še kaj manjka? — Ubogo srce, dokler nimaš vere v Jezusa, v resnico božjo, kje je tvoje upanje? — Povzdigneš se visoko, imaš čast, moč, veljavo; pa še nisi zadovoljen in še več poželiš! Nabiraš si premoženje, pa še nisi sit, hrepeniš še po večem. Pa veruj na Jezusa, išči le kraljestvo božje in njegovo pravico, in potem ti ne bo ničesar manjkalo. — Ubogo srce, dokler nimaš Sv. Duha, kje je veselje in mir tvoje duše? — Vse posvetne veselje uživaš, in vendar je prazno tvoje srce, ne najde miru in veselja. Pa očisti natanko svoje srce, in potem boš videl, da ti nič ne manjka. „Kraljestvo božje, pravi sv. Pavel, ne obstoji v jedi in pijači, ampak v pravici, v miru in veselju v Sv. Duhu.“

Zato pravi tudi Zveličar: „Ne iščite zakladov na zemlji, kjer jih molj in rja sne, in tatje ukradejo, ampak iščite zakladov v nebesih, kjer jih molj in rja ne sne, in tatje ne ukradejo.“ V čem ti zakladi, to veselje in mir, obstojè, nam sam pove. „Blagor ubogim v duhu, govori on, ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli. Blagor žalostnim, ker bodo potolaženi. Blagor lačnim in žejnim po pravici, ker bodo nasičeni. Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli. Blagor jim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali. Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani. Blagor jim, ki bodo zavoljo pravice preganjani, ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor vam, če vas ljudje zavoljo mene zaničujejo in preganjajo, in vse hudo o vas govore. Veselite in radujte se, ker veliko je vaše plačilo v nebesih.“ In o kako veličastno in veliko, kako lepo in srečno je kraljestvo, izvoljenim pripravljeno! Naj na svetu še tako dolgo, še tako hudo trpè, to trpljenje se ne more primerjati veličastvu, katero bodo uživali. Tam bomo prosti vsega trpljenja, potoki

solz se bodo posušili, zdihovanja ne bo več. Tam ni skušnjav, ne greha, ne strahu, ne smrti; grob in pekel, greh in smrt so premagani, in izvoljeni bodo pri vstajenju veselo klicali: „Smrt, kje je tvoje želo; pekel, kje tvoja zmaga?“ Tam bodo hodili za Jagnjetom, gledali Boga od obličja v obličje. O Bog! Kateri jezik more popisati, kako srečne storiš tiste, ki se v tvoji ljubezni s tega sveta ločijo! „Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobeno človeško srce ni občutilo, kaj je Bog tem pripravil, ki ga ljubijo.“

Glejte moji kristjani! vse to vam hoče dati Zveličar. Svet vam sicer tudi obeta srečo in mir, pa ne da, kar obljubi, ampak stori vas velikoveč le nesrečne. O, da bi to spoznali! Od vseh strani done glasovi sveta na vaša ušesa, vabijo vas s sladkimi, zapeljivimi besedami; pa vse to je le senca in goljufiga. — Tudi Jezusov glas doni, zdaj tiho, zdaj resnobno in močno v vašem srcu. On kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi, jaz vas hočem pokrepčati. Svoj mir vam dam, ne kakršnega svet dá, ga jaz vam dam. Jaz sem pot, resnica in življenje; kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, ampak imel bo luč življenja. Jaz živim, in tudi vi boste živeli. Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, ne bo smrti videl vekomaj“. — Kar pa Zveličar obljubi, tudi dá; on vam dá mir, srečo, večno življenje. — Kateri glas torej hočete zanaprej poslušati, sedaj po veliki noči? Ali goljufigi, nesrečo noseči glas sveta, — ali glas vašega Gospoda in Zveličarja, vašega najboljšega prijatelja in Odrešenika, ki je svojo drago kri za vas prelil, in današnji dan od mrtvih vstal, da tudi vam dá življenje? O vem, da ne boste dolgo razmišljevali, ampak s sv. Petrom rekli: „Gospod, h komu hočemo iti, ako ne k tebi, zakaj le ti imaš besede večnega življenja.“

Dà, k Zveličarju hočemo iti, njegov glas poslušati, njega ljubiti, njemu samemu služiti. On nam da vse, česar naše, prave sreče žejno srce poželi. Tukaj nam dá on srečo in mir, tam pa večno življenje. On hoče, da bodo tisti, ki mu zdaj služijo, enkrat tam, kjer je on.

„O Jezus, Gospod življenja, ki si današnji dan slavno iz groba vstal, srečno premagal smrt in pekel, omeči naša trda srca z nebeško roso svoje svete milosti, zbudi nas iz grešnega spanja, da tudi mi k novemu življenju vstanemo; raztrgaj vezi, ki nas vežejo na svet in njegovo poželenje; nasiti nas s svojo sveto

besedo, s svojim presv. mesom in s svojo krvjo v najsv. zakramentu sv. Rešnjega Telesa, da bomo že tukaj v sebi imeli pravo življenje, v večnosti pa dosegli večno, srečno življenje. Amen.

— r —

2. Kristusovo telesno vstajenje vzor našemu dušnemu vstajenju.

Tega je Bog obudil tretji dan in ga dal videti . . . ko je od mrtvih vstal.

Dej. 10, 40.

Napočil je dan, ko prične sv. Cerkev razodevati veselje zaradi častitljivega vstajenja Gospodovega, ki je tretji dan po svoji smrti in svojem pokopu iz lastne moči od mrtvih vstal. To veselje izraža sv. Cerkev v svojih molitvah z opetovanim radostnim „aleluja“. Ima pa katoliška Cerkev in mi kot njeni udje tudi vzrok, veseliti se vstajenja Odrešenikovega; zakaj ravno to veličastno vstajenje nam oživlja sv. vero, kakor apostol Pavel pravi (I. kor. 15. 14): „Ako pa Kristus ni vstal, je prazna vaša vera“, nam utrjuje upanje, ker prav vsled Kristusovega vstajenja je zagotovljeno tudi naše vstajenje od mrtvih, in nam vžiga ljubezen, kajti, ker je Gospod iz ljubezni do nas umrl in vstal, nas mora to spodbuditi, da ne živimo zase, kakor sklepa sv. Pavel (II. Kor. 5. 14.), ampak za onega, ki je za nas umrl in vstal. Slednjič je pa vstajenje Jezusa Kristusa tudi vzor in predpoda našega dušnega vstajenja. To nas uči tudi sv. Pavel v listu do Rimljanov (6. 4.) ko piše: „Pokopani smo namreč z njim po krstu v smrt, da, kakor je Kristus vstal od mrtvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenju hodimo.“ Da, to je zveličavni nauk, katerega moramo posneti iz Jezusovega vstajenja: naše dušno vstajenje. Kristjani, vstanite torej dušno s Kristusom in kakor Kristus. Poslušajte me, dragi verniki, o tem predmetu v čast vstalega Zveličarja s potrebno pazljivostjo!

„Po enem človeku,“ pravi sv. Pavel (Rim. 5. 12.), je greh prišel na svet . . . ker so vsi v njem grešili. Ta greh je, kakor znano, izvirni greh, katerega sta storila Adam in Eva v raju in katerega smo vsi podedovali. Od Boga določena kazen zanj je bilo večno pogubljenje, kateremu je celi človeški rod zapadel.

Da bi pa človeštvo zaslužene kazni rešil in večno zveličal, se je dal Sin božji v človeškem telesu bičati, s trnjem kronati, križati, pokopati.

Toda, kakor je greh usmrtil Sinú božjega telesno, tako umori nas še dandanes vsak velik greh na duši. In ravno zaradi tega, ker vzame velik greh naši duši življenje, ki je milost božja, se imenuje smrtni greh. Kako hitro je pa marsikdaj tak greh storjen! V trenutku je človek lahko dušno mrtev pred Bogom. Žal, da tako malo mislimo na to!

Kaj je pa vendar storiti, če je človek dušno umrl? Posnemati je treba zgled Gospodov in s Kristusom treba od smrti greha vstati. Kakor Kristus ni hotel mrtev ostati, ampak je od mrtvih vstal, tako mora tudi kristjan, ki je dušno umrl, vstati v življenje milosti. In to je vzrok, zakaj sv. Cerkev tako strogo ukazuje velikonočno izpoved. Dobro namreč vé, kako velika je slabost in brezbržnost marsikaterih kristjanov, ki celo leto smrtno greše in tako na duš. umrjo, ki bi pa več let dolgo tudi mrtvi ostali ter se za svoje dušno vstajenje ne menili, če bi jih ne vezala cerkvena zapoved. Vsled tega nujno zahteva, da vsi o velikonočnem času s Kristusom dušno vstanemo in v prihodnje krepostno živimo. Prav iz tega vzroka imenujejo sv. očetje velikonočno izpoved „skrivnost vstajenja“.

S Kristusom moramo vstati! A to še ni dovolj! Vstati moramo tudi, kakor Kristus. O tem vas poučuje naslednji del mojega govora. — Kako je pa Kristus vstal? Sv. evangelist Luka nam odgovori (24. 34.): „Gospod je resnično vstal“ in sv. Pavel piše (Rim. 6. 9.): „Kristus, ko je vstal od mrtvih, ne umrje več; smrt ne bo več čezenj gospodovala.“ Vidite, dragi verniki, dva pogoja našega dušnega vstajenja: mi moramo resnično vstati in po vstajenju ne več umreti.

Kristus ne vstane le navidezno, ampak resnično, da bi tako celi svet prepričal, da je pravi Bog in da bi bilo njegovo vstajenje njemu v slavo, nam pa v zveličanje.

Predragi, ali je tudi naše vstajenje tako? Ali so naše velikonočne izpovedi dobre? O, kako je želeti, da bi bile! Pa kolikokrat je nasprotno! Koliko jih je med kristjani, ki goljufavajo pri svojem dušnem vstajenju sebe, svet, Boga!

Marsikateri goljufajo sami sebe. Kajti, zakaj storé svojo velikonočno dolžnost? Zgolj iz navade, ali zaradi opominov drugih

ali sploh iz kakega enakega razloga. Žalibog, da ne prihajajo o veliki noči vsi k sv. izpovedi edino s tem pravim, blagim namenom, da bi resnično s Kristusom vstali in začeli pobožneje živeti!

Koliko je nadalje tudi takih, ki goljufajo svet! Kajti oni spolnujejo cerkveno zapoved le bolj po vnanje, morda celo samo zaradi listka, in hočejo svetu pokazati, da so pri velikonočni izpovedi s Kristusom vstali, dočim so svojo izpoved opravili brez resnično spokornega duha.

Naposled je mnogo tudi takih, ki skušajo Boga goljufati, ko se izpovedniku naravnost lažejo, ko se svojih grehov le z jezikom obtožujejo, ne kesajo se jih pa iz srca, ko poboljšanje svojega življenja mašniku obljubujejo, v resnici pa svojih obljub pred vsevednim Bogom ne izpolnijo.

O kristjani, ali se vso to pravi resnično, kakor Kristus vstati? In vendar je žal veliko vstajenj dandanašnjih kristjanov takih! Če se hočete o tem prepričati, pogledajte le v svojo vest in primerjajte svoje sedanje življenje s poprejšnjim in videli boste, da ni skoraj nič razločka, nič izpremembe, nič poboljšanja. Zapazili boste, da ste po številnih velikonočnih izpovedih vedno še zabredli v stare grehe, skratka: uverili se boste, da obrekovalec še vedno obrekuje, preklinjevalec še vedno preklinja, nečistnik še vedno nečistuje, pijanec še vedno popiva, goljuf še vedno goljufa, oderuh še vedno odira, lakomnež še vedno grabi, nevoščljivec še vedno zavida, prevzetnež se še vedno napihuje, krivičnik še vedno nadaljuje krivice, nespravljivec še vedno sovraži, tat še vedno krade. O, verniki, to se ne pravi, kakor Kristus vstati; kajti Kristus je po apostolovih besedah vstal in ne umrje več. Kdor pa vstane in zopet umrje, dokaže, da je morda sicer s Kristusom, ne pa kot Kristus vstal. Prizadevajte si, predragi v Gospodu, na vso moč, da bo naše dušno vstajenje podobno Kristusovemu telesnemu! Tako bomo po svojem telesnem vstajenju na sodnji dan prišli tja, kjer je naš častitljivo vstali Zveličar, namreč v nebeški Jeruzalem, kjer se pred prestolom božjim neprenehoma prepeva in razlega veseli velikonočni „aleluja“. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B. — K. Čik.

Velikonočni ponedeljek.

Vzrok Marijinega veselja nad od smrti vstalim Zveličarjem.

Raduj nebeška se Kraljica, Gospod
je vstal, aleluja. Cerkv. mol.

Veseli smo včeraj premišljevali velikost in vzvišenost velikonočnega praznika. Radovali smo se s sv. Cerkvijo, ki se je topila veselja v svojih mašnih molitvah in pela zmagoslavne speve Kristus, zmagalcu smrti in pekla.

Ko je videl prerok v duhu ta dan odrešenja Izraelovega, je bil tako prevzet veselja, da same sreče ni mogel izgovoriti nobene besede, temveč je zapisal: „A . . . a . . . glej, kakor otrok sem, ki ne more govoriti, ne more razodeti svojih srčnih čuvstev, tako izredna so.“ Tako je bila tudi sveta Cerkev včeraj vsa prevzeta srčnega veselja nad zmago Odrešenikovo, da svojega veselja kar ni mogla primerno naznaniti. Zato pa je zopet in zopet ponavljala vzklik srčnega veselja: „Aleluja! Aleluja!“

Kakor pa smo v postu poleg Jezusovega trpljenja premišljevali tudi trpljenje žalostne Matere božje, tako se spodobi, da se tudi pri velikonočnem veselju spominjamo radosti Marijine. V resnici, nobeno srce se pač ni toliko veselilo vstajenja Gospodovega, kakor ljubeče srce matere Marije! Kolikor večja je bila njena žalost prvi veliki v četrtek, petek in soboto, toliko večja je bila gotovo tudi njena radost nad njegovim častitljivim vstajenjem.

Nam se sicer v našem trpljenju in v naših solzah na zemlji bolj dopade žalostna Marija, s prebodenim srcem. Vendar kakor dobri otroci, ki delé s svojo dobro materjo žalost in veselje, tako storimo tudi mi in premislimo, zakaj se je posebno veselilo Marijino srce vstajenja Jezusovega.

Radovala se je Marija, ker je našla zopet

I. svojega sina

II. nas zgubljene Evine otroke.

I. Marija se raduje, ker je zopet dobila svojega Sina.

Na meji laške in švicarske dežele se dviguje nebotačna gora sv. Bernarda. Preko nje vodi jako nevarna cesta. Na najvišjem

vrhuncu stoji samostan. Ondotni menihi so največji dobrotniki potnikom. Premnogim so že oteli življenje. Pred kakimi sedemdesetimi leti je šla nekega dne čez goro sv. Bernarda mati s petletnim sinkom. Vihar ju zaloti sredi pota. Začelo je mesti. Kmalu izgreši mati pot. Jokajoči deček je trepetal od mraza. Mati mu je obesila krog vratu svetinjico Matere božje in ga priporočila nebeški devici Mariji v varstvo. Mesec je posvetil skozi oblake. Utrujena žena zbere še enkrat vse moči, da bi še pred nočjo dospela do samostana. Naenkrat zagrmi prav tik nje. Velikanski sneženi plaz se je utrgal in se valil preko skalovja v dolino. „Marija pomagaj!“ vzklikne prestrašena mati. Plaz je v tem s svojo silo otroka s seboj potegnil. Žalostna začne mati razkopavati sneg, da so ji roke krvavele. Vse zastonj! V tem se stemni. V samostanu na gori, ki je bil že prav blizu, je zazvonilo „Ave Maria“. Zvonov glas jo spomni na žalostno Mater, ki je tudi izgubila svojega sina. „Spomni se, premila devica Marija,“ je začela mati moliti in Marijo prositi pomoči. Ni še dobro odmolila, ko se ji približata dva redovnika iz samostana s psi, kateri so izučeni, da zasledujejo onemogle potnike. Mater odneso v samostan. Psa sta šla iskat otroka. Kmalu mu je eden prišel na sled. Izkopal ga je iz snežnega zameta, dihal vanj, in ga lizal, dokler se ni zavedel. Deček se potem oklene psa okrog vratu, in pes ga je srečno prinesel v samostan. V tem se je ženi zboljšalo. Vendar jo je silno trla skrb za otroka. Neprenehoma je jokala in klicala: „Nebeška kraljica, vrni mi dete!“ V tem pozvoni samostanski zvonček. Ko odpro, prinese pes na hrbtu izgubljenega dečka oveseljeni materi.

Kdo more popisati veselje uboge matere! Saj materino srce ne more občutiti večje srčce, nego kadar objame sina, ki je bil izgubljen, pa se je zopet našel.

V minulem postnem času nam je sv. Cerkev predočevala Marijo v njenih najžalostnejših trenutkih življenja. Ko je zvedela, da so Judje vjeli njenega Sina, da so ga k smrti na križu obsodili, kako je bilo potrto njeno srce! Ko so mu naložili težki križ, da ga je nesel na Kalvarijo, je šla za njim. Na Kalvariji je bila priča, ko so pribili njenega ljubega Jezusa na križ. Tu je morala biti priča njegovega triurnega trpljenja in njegove grenke smrti. Priča je morala biti dogodka, pred katerim je solnce otemnelo, ker ga ni moglo gledati, pred katerim se je zemlja tresla, ker je trepetala strahu in žalosti, da mora biti priča križanja njega, ki jo je iz nič ustvaril.

V duhu smo videli to žalostno mater, kako je mrtvega Jezusa vzela v svoje naročje, kako so ji ga naposled vzeli in položili v grob.

Tu ob grobu je še dolgo jokala za ljubim Sinom. Med tem se je noč približala. Marija je morala zapustiti grob. S trnjevo krono, vso okrvavljeno od presvete krvi Jezusove, in z robcem, namočenim v njegovi krvi, v roki, gre proti domu. Sv. Janez in pobožne žene jo jokajočo tolažijo. Nazaj grede grede še enkrat na Kalvarijo, kjer leži krvavi križ, na katerem je izdihnil njen Sin svojo dušo. Objema ga in poljubuje ta grozni les, mrtvaško posteljo njegovo.

Z gore grede nazaj v mesto po tisti poti, po kateri je nesel Jezus dopoldne težki križ. Vsaka stopinja ji obnovi v duši vse trpljenje, katero je prestal Jezus na tem potu.

V skromni sobici je ostala veliko soboto. Zopet in zopet je ogledavala krono, žeblice, krvave robce in jokala. „Moj Jezus! Moj ljubi Jezus!“ Tudi celo noč je prebdela v molitvi. Ko se zasniva v nedeljo zjutraj beli dan, čuj, hud potres! Hiše se stresejo. Kaj je to?

O raduj se, Marija! Tvoje žalostno srce bode kmalu zopet oveseljeno. Še malo in lahko bodeš zopet objela svojega ljubega Jezusa živega. Gotovo se bo Jezus po svojem vstajenju prikazal svoji materi. Res! „Moj ljubi Jezus!“ „Moja ljuba Mati,“ in objela sta se Marija in sin Jezus. Kdo naj popiše to njeno veselje! Rane se bleste Jezusu kakor solnce, obraz je obdan z nebeško svetlobo. Pred tremi dnevi, oh, kakšen je bil! Komaj je bil podoben človeku! In zdaj tako lep, tako nebeško lep! In zopet je zarajalo njeno materino srce v srčnem veselju in zaklicalo veselo: „Aleluja!“

Da, veseli in raduj se, nebeška kraljica! Gospod je vstal od smrti! Aleluja! Nazaj si dobila svojega sina, svojega tolikanj ljubljenega Jezusa.

II. Marijino veselje ob vstajenju Jezusovem je bilo zlasti zato veliko, ker z vstajenjem je dobila nazaj nas Evine otroke.

I. Marija je človeštvo silno ljubila. Odkar ji je angel Gabriel naznanil, da bode ona tista izvoljena Devica, ki bode strla kači glavo, da bode ona tista, po kateri bode odrešen človeški rod, je stopila v neko posebno tesno zvezo z vsem človeškim rodom. Čutila se je, da je od zdaj dolžna, posebno se zavzeti za po Jezusu odrešeno človeštvo,

V svoji čisti duši je pa tudi spoznala revo, v katero se pogreza človeški rod. Njena čista duša je jasno spoznala hudo-

bije sveta. Kot brezmadežna je videla strašne nasledke greha. Zato so se ji ljudje smilili. — Videla je tudi, koliko gorja, koliko bede je na svetu; videla, koliko solzâ kane iz oči objokanih otrok Eve. Da videla je vse to in želela pomagati ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati. Zato je pa rada in z veseljem privolila v božji sklep in rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Vedela je pri tem, koliko bridkega gorja jo čaka s to neizmerno srečo božjega materinstva, vedela je, da bode morala sodelovati pri odrešenju človeštva, da bode le v neizmernih bolečinah mogla postati mati in pomočnica njegova, vendar vse mnoge vode bolečin niso mogle ugasiiti njene velike ljubezni.

2. Zlasti se je njena ljubezen do ljudi pomnožila po rojstvu Jezusovem. Videla je, kako Bog neizmerno ljubi človeški rod. Ljubezen do ljudi je spravila Boga z nebes in ga takorekoč popolnoma uničila, le da bi bili ljudje rešeni.

Videla je tudi, kako hrepeni njen ljubi Sin Jezus Kristus po odrešenju. Njeno materino srce je čutilo moč te božje ljubezni. Ko je učil, je strmela nad njegovo gorečnostjo za zveličanje neumrjoch duš. Dobro je videla ves njegov trud, da bi ljudem pomagal. Njenim materinim očem ni ušla nobena noč, katero je Sin prečul v molitvi za ljudi, nobena solza sočutja za nje, nobena stopinja njegovih svetih nog, nobena žeja, noben glad. Skratka: Marijino srce, že itak polno ljubezni do nas, se je nasrkalo še posebno te ljubezni do nas na presvetem Srcu Jezusovem.

Zato se pa ne smemo čuditi njenim milim prošnjam, s katerimi je podpirala obupen klic po pomoči ubogih trpinov. Koliokrat se je začul izmed množice klic: „Jezus, sin Davidov usmili se me!“ O, tedaj se je gotovo skrivaj približala Marija in pomagala prositi. — Ako ji je bila tako pri srcu zadrega ženina v Kani, ko je vina zmanjkalo, kako zelo se je šele zavzela za obsedenca, gobovega, itd.

3. Posebno pa je postala Marijina ljubezen do nas velika, ko je postala naša druga, boljša mati. Odkar nas ji je umirajoči Sin Jezus izročil, nas ima prav tako rada, kakor je imela dosedaj njega; za nas prav z isto materinsko ljubeznijo skrbi, nas čuva, nas brani, kakor je njega.

Toda dokler nismo bili popolnoma njeni, dokler nismo bili popolnoma odkupljeni iz sužnosti satanove, dokler niso bile

popolnoma strte verige, ki so nas vezale s peklom, dokler ni vstal božji Zveličar od smrti in nas popolnoma rešil, nam Marija ni mogla pomagati, ne nam izprostiti milosti.

O, zato je gotovo tudi raditega s hrepenenjem pričakovala tretjega dne, ko je s svojim Sinom Jezusom mogla sprejeti v svoje materino naročje tudi nas svoje izgubljene otroke, nas, svoje ljubljene otroke, ki smo bili prodani v strašno sužnost satanovo.

Ko je tedaj Kristus od smrti vstal, premagal smrt, odprl nebeško zakladnico milosti, spravil ljudi z Bogom, jih naredil dediče nebeškega kraljestva, o, tedaj je koprnelo Marijino srce nebeškega veselja tudi radi nas. Zdaj ima namreč šele proste roke, zdaj lahko nakloni vse milosti, vsa zasluženja Sina Jezusa, komur hoče, kadar hoče in kolikor hoče.

In njeno ljubezni polno srce je rajalo veselja, ker zdaj bode lahko brisala solze otrokom Eve in jim lajšala trpljenje in gorje življenja. Gotovo je v teh trenutkih njena duša zopet zapela veličastni „Magnificat!“ „Moja duša poveljuje Gospoda!“ Aleluja!

Zato pa, predragi v Gospodu, radujmo se danes tudi mi z Marijo, ker je bila tako zelo oveseljena, ker je dobila nazaj svojega ljubega Jezusa in ker je dobila nazaj nas Evine otroke iz sužnosti satanove.

Veselimo se ž njo zlasti radi tega, da je postala naša mati, da smo tako mi dobili tako dobro, tako ljubeznivo Mater v nebesih. Zaupajmo pa ji tudi vse svoje križe, težave, nadloge, vse svoje gorje. Vse, vse, kar nam teži naše srce, vse ji potožimo kakor otroci svoji materi. „Glej, nebeška Mati,“ tako recimo, „kako me teži to in to gorje! Glej, kako me žuli ta in ta križ! Glej, kako omagujem pred temi izkušnjavami. Pomagaj mi, dobra Mati.“ In bodimo prepričani, dobra Mati se nas bode gotovo usmilila in nam uslišala naše prošnje. Oveselila bo tudi nas, da bomo tudi mi z njo veseli peli:

Raduj, nebeška se kraljica!
Gospod je vstal. Aleluja! Amen.

P. Kazimir Zakrajšek.

Bela nedelja.

1. Zakrament sv. pokore — Jezusov velikonočni dar.

Katerim boste grehe odpustili, so jim
odpuščeni, in katerim jih boste zadržali,
so jim zadržani. Jan. 20, 23.

Ljubljeni verniki! Ako gleda človek v daljavo s prostim očesom, vidi le nejasno in nerazločno oddaljene predmete. Ako pa porabi daljnogled in zre skozi njega, mu naenkrat daljava stopi pred oči živa in jasna, da se sam sebi čudi, kako da je mogel poprej tako malo videti. — Podoben razloček je, če človek samo sliši ali bere kak odstavek sv. pisma, ali pa če ga tudi pre-mišljuje. Premišljevanje svetopisemskih dogodb začne človeku odgrinjati nepoznane lepote, da izvabi človeku strmenje prej sicer znana, a vendar tako malo poznana svetopisemska pripoved.

Tako je tudi z dogodbo, ki nam jo pripoveduje današnji evangelij. Premišljujmo torej danes to evangeljsko pripoved o prikazni Jezusovi po njegovem vstajenju in črpajmo iz nje, kaj nam govori o dobroti, o usmiljenju in pravičnosti božji! Čas prikazni in položaj ob prikazni nas povede v globočine dobrote in modrosti božje.

I. Kdaj se je apostolom prikazal Jezus? Pozno zvečer na veliko nedeljo, na dan vstajenja, pravi evangelij. — Kako so se vrstile posamezne prikazni Jezusove po vstajenju? Marija Magdalena, ki je navsezgodaj prva h grobu šla, ga je prva videla; nato druge pobožne žene, ko so se vračale od groba. V prvih popoldanskih urah se je prikazal Jezus Petru; bolj proti večeru pa učencema, ki sta šla v Emavs. Prišla sta ta dva učenca v Emavs okrog šeste ure zvečer. Tu sta spoznala, da je bil Jezus tisti, ki se jima je pridružil na potu in jima je tako lepo govoril o pričakovanem Odrešeniku in njegovem delu. Vsa vesela svoje sreče učenca nista mogla več ostati v Emavsu. Notranja sila in veselja kipeče srce ju je gnalo nazaj v Jeruzalem, da povesta apostolom, da je Jezus res vstal od mrtvih, da sta ga videla na lastne oči sama, da sta ga spremljala in govorila z njim na potu v Emavs.

Apostole dobila zbrane. Prejšnje dni so bili razkropljeni, pa zbral jih je Peter, ki se mu je popoldan prikazal Jezus. Ko vstopita emavška učenca, jima apostoli brž ob vstopu hitè pri-srčno veseli pripovedovat: „Gospod je res vstal in se je prikazal Petru“. Ta dva pa ne čakata in kar po sili hitita pripovedovat, da sta šla v Emavs, da se jima je Gospod pridružil nepoznan, da je govoril z njima, da sta ga spoznala v Emavsu pri lomljenju kruha, nakar je izginil, da sta se brž vrnila, in zdaj sta tu, da naznanita svojo srečo.

Poslušali so apostoli, strmeli so, hrepenili so; Jezus je napolnjeval njih mišljenje, njih govorjenje in njih srca. Naglo je potekal čas, stemnilo se je dodobra, nastajala je noč. Nanovo je oživelo upanje apostolov, nanovo se je krepila njih vera v Jezusa. Vstal je res, videle so ga žene, videl ga je Peter, videla sta ga emavška učenca: mora biti res, tolikim pričam se ni mogoče ustavljati.

A zakaj ga ne vidijo oni? Njim, apostolom svojim, zakaj se ne prikaže? Zakaj so ga videle pred njimi žene, zakaj učenca, zakaj samo Peter, prvak njihov? Pač so sporočile žene, da ga bodo videli v Galileji, a kje je Galileja! Kdaj šele dospo v Galilejo! Naj bi počastil Jezus nje, apostole svoje, vsaj toliko, kolikor je počastil žene, vsaj toliko kakor emavška potnika. Prikazal naj bi se jim vsaj toliko, da bi mogli pred njim obžalovati svoj sramotni beg preteklih dni, vsaj toliko, da bi slišali iz njegovih ust, da jim krivdo njihovo odpušča. Galileja, kje je še Galileja, nje pa krivda tako teži, srce jim tako koprni po odpuščanju!

Hrepene po Jezusu, hrepene po njem; in vedno živeje jim stopa pred oči krivda njihova zaradi bega. O, da bi prišel in odpustil! — A ne, ne pride, sporočilo pravi, da ga vidijo v Galileji. — Pa nagloma stoji med njimi Jezus. Ne odklenejo se vrata, ne odpro se, a Jezus stoji med njimi. Je li mogoče? Jezus med njimi, ob zaprtih vratih, od mrtvih vstali Jezus, ki jim je sporočil, naj gredo v Galilejo, da ga vidijo ondi? Človek, kako pride v sobo ob zaprtih vratih? Ne, ne more biti Jezus, ki je živel z njimi, ki je umrl križan in so ga dejali v grob, to mora biti le duh njegov!

A ne. „Mir vam bodi,“ reče Jezus, „jaz sem, ne bojte se!“ Ni duh moj, kakor vi mislite, jaz sam sem, vaš učenik, ki ste me videli na križu, ki so me položili v grob. Pač so me bili

umorili sovražniki moji, pač so zapečatili za mano grob, a zdaj se začenja moje zmagoslavje, zdaj stojim pred vami v poveličanem telesu. Glejte moje rane, ki so mi jih zadali žebliji, otipljite stran mojo, ki jo je prebodla sulica.⁴

ln prebližajo se apostoli Jezusu in čudijo se veselja. Kako dober je Jezus, kako hitro izpolni želje njim, ki hrepene po njem! Jezus pa se še bolj poniža k njim in pokusi celo od ribe in medu, ki mu ga podajo apostoli.

Ko se prepričajo apostoli, da ne vidijo duha, marveč da je res med njimi Jezus od mrtvih vstali — tako pripoveduje evangelij nadalje — tedaj jim Jezus zopet reče: „Mir vam bodi.“ In nato pristavi: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem.“ In dahne vanje in reče! „Prejmite Sv. Duha; katerim boste odpustili grehe, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“

ll. „Mir vam bodi!“ Kaj pomenijo te besede Jezusove? Zakaj jih že vdrugič tu ponavlja Jezus? Kako je to v zvezi s to prikaznijo Jezusovo? Kaj sklepamo iz njih?

Potrti so bili apostoli ta večer, kot smo videli prej. Žalostilo jih je, da toliko časa ne vidijo Gospoda. Hrepeneli so, naj bi se jim Gospod prikazal vsaj toliko, da bi ga prosili odpuščenja za krivdo preteklih dni. In zdaj je Jezus tu med njimi, Jezus od mrtvih vstali, nanagloma, nepričakovano, isti Jezus, ki so živeli z njim nad tri leta! Kako hitro jim je izpolnil dobri njih učitelj gorečo prošnjo! Prvo, kar ga prosijo zdaj, ko ga vidijo vsi srečni, je: „Odpusti nam, o Jezus, našo krivdo! Bili smo te sramotno zapustili, pešala je naša vera, nestanovitni smo bili, a glej, zdaj verujemo zopet, verujemo, da si ti Sin božji, ki si premagal grob in smrt.“

Na to prošnjo apostolov odgovarja Jezus: „Mir vam bodi!“ „Ne bojte se,“ jim govori, „potolaženi bodite, vse je odpuščeno, vse pozabljeno. Zopet ste moji apostoli, kakor ste bili prej. Pozabljena je vaša krivda. Da se pa še bolj prepričate, da je moje poslanstvo poslanstvo usmiljenja, tolažbe in miru, glejte, dam vam danes velevažno nalogo. Nebeški oče je mene poslal, da pridobim razdvojenemu svetu odpuščenje grehov, tolažbo in mir, in to nalogo izročam danes tudi vam, svojim apostolom, da tudi vi posredujete nesrečnim ljudem odpuščenje grehov. Odpuščam, odpuščam, odpuščam ne le vam, ampak tudi vsem ljudem, ki so bodo zatekli k vam kot mojim odposlancem.

Katerim boste odpustili grehe, so jim odpuščeni in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“

„Katerim boste grehe odpustili . . .“ kaj so te tvoje besede, Jezus od mrtvih vstali? Ali nisi zdaj premagal svojih sovražnikov, strl naklepov njih, ki so te hoteli ugonobiti? Ali se ne prične zdaj tvoje zmagoslavje? Ali ne zasedeš zdaj kraljevskega prestola, kot so o tebi napovedovali preroki? Ali ne popelješ zdaj svojih izvoljencev od zmage do zmage, ali ne streš zdaj v prah svojih sovražnikov, ne streš premoči poganov, ne zdrobiš rimskega jarma, da se bodo ponižno klanjali pred teboj sovražni kralji in ti donašali darov in da bodo pred teboj prah lizali, klanjajoči se, tvoji sovražniki, — kakor preroki napovedujejo o tebi? In ti praviš: Katerim boste odpustili, jim bo odpuščeno? Doba maščevanja tvojega je nastopila in ti govoriš o odpuščanju? Kako naj umejeno te tvoje besede, Jezus?

Čudovito je to ravnanje Jezusovo, strme zro vanj začudeni apostoli. Umeti ne morejo Jezusa, ušesom svojim ne verujejo. A Jezus ne izpreminja svojih besedi, le pojasnjuje jim povelje: „Duha božjega prejmite; katerim boste odpustili, jim bo odpuščeno.“

„Katerim boste odpustili . . .“ Komu naj odpustimo, Jezus? „Katerimkoli boste odpustili, jim bo odpuščeno.“ Komu naj odpustimo, Jezus? Iz slabosti padlim Izraelcem? — „Odpuščeno jim bode!“ Komu naj odpustimo, Jezus, večkrat padlim Izraelcem? — „Odpuščeno jim bode.“ Komu naj odpustimo, Jezus, boljšim izmed poganov? „Odpuščeno jim bode.“ In nečistnikom? „Odpuščeno jim bode!“ In očitnim grešnikom? „Odpuščeno jim bode!“ In izdajavcem, upornikom, morivcem, krivoprisežnikom, razbojnikom? „Odpuščeno bodi tudi tem.“ In njim, ki so tebe križali, ki so umorili svojega Boga? „Tudi tem bode odpuščeno.“ In Pilatu tudi? „Tudi njemu, če se spokori, in vsem, ki se poboljšajo.“

Neizmerno je tvoje usmiljenje, o Jezus, kdo je doumeje! Sovražniki tvoji so vse storili, da te uničijo, in ti storiš vse, da jih varuješ pogube! Doba tvojega zmagoslavja se začinja in doba maščevanja in ti odpuščaš? Kdo je kdaj ravnal tako?

„Za vse imaš odpuščanje Jezus. Komu pa naj torej zadržimo grehe, da jim bodo zadržani, ko odpuščaš vsem.“ — Poganom? „Ne.“ — Razbojnikom? „Ne.“ — Grešnikom iz navade! „Ne.“ — Farizejem? „Ne.“ — Kraljem in oblastnikom? „Ne.“ — Njim,

ki so grešili že neštetokrat? „Ne“. — „Nikomur jih ne zadržite, ki se kesa svojih hudobij in ima namen poboljšati se: ne poganu, ne razbojniku, ne grešniku iz navade, ne farizeju, ne kralju, ne oblastniku, ne njemu, ki je grešil že neštetokrat in nikomur ne, ki se kesa in se hoče poboljšati. Pač pa jih zadržite vsakemu, ki ne pozna kesanja in volje poboljšanja, poganu in razbojniku in grešniku iz navade in farizeju in kralju in oblastniku in ubožcu in siromaku in vsakemu, ki nima pravega kesanja in prave volje poboljšanja.“

„Za vse velja ista pravica, tu so vsi enaki. Ne sodi se tu po veljavi, bogastvu in stanu, le potrnost in skesanost in prava volja odločuje tu. Nič ni tu bogatin, ne veljak, ne oblastnik, ne cesar, tu pade vsak razloček med ljudmi. Vsi so grešniki, vsi potrebni usmiljenja in odpuščanja. Nihče ne more sklicavati se tu na pravico, le usmiljenje božje je iz greha edina rešitev. Tega naj se zavedajo vsi ljudje in skesano naj prihajajo prosit odpuščanja.“

Ali vidiš, predragi vernik, dobroto in usmiljenje in nepristranost Gospodovo?

Rešil te je iz oblasti satanove po sv. krstu, in ko si zopet neštetokrat po svoji krivdi zašel nazaj vanjo, pripravlja ti novo pot rešitve, ustanavlja zate zakrament sv. pokore. Ni ga postavil pred odrešilno svojo smrtjo, ker še ni bilo dovršeno delo odrešenja, ni ga postavil pozneje po vstajenju, ampak komaj je dovršil odrešenje, že ga sili ljubeče in usmiljeno srce, naj nakloni njega sadove bednemu človeštvu. Ne more odlašati dalje. Na dan vstajenja, ko se prvič prikaže apostolom, podeli jim oblast odpuščati. Čudi se, predragi, dobrotljivosti Jezusovi: Ni postavil sv. pokore prej, ni je postavil poznej, ampak ravno zdaj na dan vstajenja, ko se je prvič prikazal apostolom, ker so bili ob tej priliki apostoli najbolj dovzetni za to povelje in so ga ta čas najbolje umevali. Saj tu so sami čutili, kako teži človeka greh, kako grenko je zavedati se krivde. Čutili so, kako hrepeni z grehom obložena vest po odpuščanju, in kako sladko je, zaslišati besede: „Mir ti bodi, odpuščeno ti je vse.“ Zdaj bodo znali imeti usmiljenje z ljudmi, ki bodo pri njih iskali miru svoji duši, poznali bodo človeško slabost, ko so jo sami izkusili na sebi! Kako dober je Jezus, kaj ne, kako njegova previdnost vse uravnava, kako vse stori ob najboljšem času!

Odpuščenje grehov je Jezusov velikonočni dar človeštvu in tudi tebi, predragi vernik, kdorkoli si. Jezus nam je dal zakrament sv. pokore kot darilo, kot dokaz usmiljenja, kot največji dar grešniku, ki ječi pod težo grehov. Na dan svojega vstajenja, na ta najveličastnejši dan svojega življenja je dal oblast odpuščati grehe. In ti predragi vernik, ali smatraš zakrament sv. pokore kot prvo, kot najveličastnejše Jezusovo darilo najveličastnejšega dneva Jezusovega? Ali se skazuješ Jezusu hvaležnega za ta veličastni velikonočni dar? Ali poskrbiš vselej naglo miru svoji duši, ali si že storil to zdaj za to veliko noč? In ako še nisi, daj, stori hitro, vstani iz greha! On je vstal, vstani, vstani tudi ti, vstani iz groba grehov in vzprejmi mir, ki ti ga tako ljubeče ponuja od mrtvih vstali Jezus! Amen.

Andr. Zupanc.

2. Trojni mir.

(Osnova.)

Jezus je prišel in je stopil v sredo
med nje in je rekel: „Mir vam bodi!“
Jan. 20, 19.

Jezus je premagal smrt in hudobnega duha. Sad zmage je mir. Zato je Jezus prinesel apostolom ta mir: „Mir vam bodi — svoj mir vam dam.“ Te besede ponavlja Zveličar trikrat, kakor bi hotel s tem povdarkom pokazati, da je mir za nas zelo imeniten, pa nas tudi poučiti, da moramo hrepeniti po trojnem miru, katerega nam je on pridobil s svojo smrtjo in s svojim vstajenjem. Ta trojni mir je: Mir z Bogom, z bližnjim in s samim seboj.

I. Ni miru z Bogom brez pravičnosti. Kdor stori voljo božjo, ima mir. Sv. Jožef je bil pravičen in je imel mir srca. Slaba vest je vedno nemirna in boječa. „Pravičnost in mir se poljubljata.“ (Ps. 84, 11). „Velik mir imajo, ki ljubijo tvojo postavo“ (Ps. 118, 165).

II. Ni miru z bližnjim brez ljubezni. „Imejte mir z vsemi ljudmi.“ Ljubiti moramo ne le tiste, ki nas ljubijo, marveč tudi one, ki so nam nadležni, neprijetni, celo sovražni. Da se ta mir ohrani, treba se nam je vsega ogibati, kar bi ga kalilo. Egiptovski Jožef je imel mir v tuji deželi, a njegovi bratje doma ne, ker so delali krivico očetu in Jožefu. (Prim.: Kajn in Abel.)

III. Nimamo miru sami s seboj brez boja. „Če junak v orožju varuje svojo hišo, je v miru vse, kar ima.“ (Luk. 11, 21). Če pride huda misel in je ne preženeš, je nemir tu, če se vgnjezdi slaba želja, nemirno je tvoje srce, in celo že, če je greh storjen: „Grešniki nimajo miru.“ — „Vojskovanje je naše življenje.“ Zato bodimo kakor Jožef v Putifarjevi hiši, ali kakor Jonatan, ako hočemo imeti mirno vest!

† *Dr. Iv. Križanič. — Priobčil Fr. Stuhec.*

Druga nedelja po veliki noči.

O nepokorščini do predstojnikov.

In (ovce) bodo moj glas poslušale.
Jan. 10, 16.

V današnjem svetem evangeliju imenuje Jezus Kristus sam sebe dobrega pastirja, svoje vernike pa ovce. Da je Kristus v resnici dobri pastir, to ne potrebuje nobenega dokazovanja. Zakaj pa on svojim vernim daje ime ovce? Videti je, da zavoljo pokorščine, ki se da lepo primerjati s krotkostjo in poslušnostjo ovac. Kajti ovce poslušajo glas pastirjev in hodijo za njim, česar druge živali ne store, temveč jih morajo pastirji pred seboj gnati. Vrhutega se ovce pastirju nikdar ne ustavljajo, kar včasih store druge živali, n. pr. voli, konji, psi. Po pravici nam se torej ovca postavlja nekako v zgled pokorščine, ki smo jo dolžni predstojnikom; posebno takim se ta zgled priporoča, ki niso nič kaj radi pokorni. In v resnici! Če so neumne živali ljudem celo na migljej in na besedo pokorne, zakaj bi ljudje ne bili predstojnikom pokorni, ki lahko vedo vzroke, zavoljo katerih so dolžni biti pokorni.

Preljubi! vsak izmed nas, kolikor nas je tukaj, ima svoje predstojnike, katerim je dolžan skazovati pokorščino. O, da bi mi le vsi svojim predstojnikom izkazovali prav zvesto pokorščino, in se skrbno varovati vsake nepokorščine! Da bi se pa nepokorščine mi vsi tolikanj bolj varovali, premišljujmo danes nekatere vzroke, zavoljo katerih moramo biti pokorni predstojnikom, in kolikošno hudo je nepokorščina.

Sv. apostol Pavel našteva v svojem listu do Rimljanov (pogl. 13.) zlasti štiri vzroke, zavoljo katerih se moramo nepokorščine skrbno varovati.

1. Prvi vzrok je ta, ker z nepokorščino do predstojnikov človek žali Boga samega. Kajti sv. Pavel pravi: „Kateri se oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja,“ in sicer zato, ker kakor sv. Pavel naravnost dalje pravi: „Ni oblasti, kakor od Boga, katere pa so, so od Boga postavljene.“ Zato je tudi Kristus rekel Ponciju Pilatu: „Ne imel bi ti nobene oblasti čez me, ko bi ti ne bila od zgoraj dana.“ Iz tega se spozna, da tisti človek, ki svoje predstojnike zaničuje, ali se njih poveljem ustavlja, Boga samega zaničuje, kakor sam Kristus trdi, rekoč: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10.) Ko so hoteli Izraelci pravičnega sodnika Samuela zavreči in si po šegi poganskih ljudstev kralja izvoliti, je Bog govoril Samuelu o Izraelskem ljudstvu rekoč: „Oni niso zavrgli tebe, ampak mene, da naj ne kraljujem nad njimi.“ (I. Kralj. 8. 7) Kako so pa nepokorni Izraelci Boga zavrgli, to je Samuel drugikrat prav dobro razložil, rekoč: „Pokorščina je boljša, kakor daritev . . . in nepokoren biti, je kakor greh malikovanja“; — (I. Kralj. 15. 22. 23.) — Zakaj? Zato ker pri nepokorščini človek svojo lastno voljo više ceni, kot božjo voljo, in svojo voljo takorekoč moli. Spoznajte iz vsega tega vi nepokorni otroci! nepokorni župljani! vi nepokorni posli! in vsi nepokorneži, kako močno s svojo nepokorščino Boga žalite, da ste po besedah svetega pisma celo malikovavcem podobni!

2. Dalje se z nepokorščino tudi predstojniki žalijo. Sv. Pavel pravi: „Boj se više oblasti ter je ne žali; . . . kajti božja služabnica je.“ Bere se v svetem pismu, da je David dobil priložnost, umoriti Savla, svojega najhujšega sovražnika, vendar mu pa ni hotel drugače škodovati, kakor da mu je skrivaj kos plašča odrezal. To je David le zato storil, da je Savlu pokazal, da bi ga bil lahko umoril, pa ga ni hotel, ker je bil njegov predstojnik. Pa pri vsem tem se je David pozneje svojega dejanja kesal, „in srce mu je bilo nemirno, pravi sv. pismo, ker je bil kos plašča Savlu odrezal,“ (I. Kralj. 24. 6.) zato namreč, ker je bil, kakor je David sam rekel, „Savel njegov gospod in maziljenec Gospodov.“ Koliko bolj se morajo vsi podložniki bati, vzdigovati se zoper svoje predstojnike, in kos časti in oblasti, katero jim je Bog dodelil, odrezati z nepokorščino, z obreko-

vanjem, godrnjanjem, z grdim zaničevanjem in preklinjevanjem, ali kakorkoli bodi. Zakaj tudi njih predstojniki so njih gospodje in maziljenci Gospodovi, da vladajo svoje podložnike. Zato je po pravici rekel David: „Kdo bi stegnil svojo roko na mazi-ljenca Gospodovega, in bi bil nedolžen?“ (1. Kralj. 26, 9.) In kako more tudi tak nedolžen biti, ki svoj jezik zoper predstoj-nike steguje, se jim ustavlja, jih žali, zoper nje godrnja, ali jih zaničuje in preklinja, jim življenje greni in krajša, ali jih celo pred časom v zemljo spravlja? Oh! ali more tak, ki tako dela s svojimi predstojniki, pred Bogom biti nedolžen?

3. **Nepokorščina** škoduje dalje tudi bližnjemu, ker se po slabem zgledu nepokornega človeka pohujša in v enako nepokorščino zapelje. Zato nas opominja sv. Pavel, rekoč: „Podložni morate biti ne le samo zavoljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti“; (Rimlj. 13, 5.) (in sicer deloma zavoljo svoje vesti, da se ne pregrešite, deloma pa zavoljo drugih, da jih s svojim slabim zgledom ne pohujšate). Tako je uporni Lucifer tretji del zvezd, to je angelov, s seboj v pogubljenje potegnil. S svojo nepokorščino je Eva Adama zapeljala, da je tudi on jedel od prepovedanega sadu. Tako so Kore, Datan in Abiron s svojo nepokorščino do Mozesa še 250 mož v ravno to nepokorščino zapeljali, katere vse je ogenj pokončal. Zakaj nepokorščina je prava dušna kuga; če se namreč en sam ne more predstojnikom ustavljati, si dobi tovarišev, da vsi skupaj lažje otresejo jarm po-korščine. Zgled nam je Absalon. Gorje torej takim, ki s svojo nepokorščino drugim, zlasti mladim in še nepopačenim dajejo pohujšanje! Pač bi bilo takim boljše, kakor Kristus pravi, da bi se jim mlinski kamen na vrat obesil, in bi se potopili v globo-čino morja. Zapomnite si to vsi tisti starši, ki učite svoje otroke nepokorščino.

4. **Nepokoren človek** pa škoduje poslednjič tudi in še najbolj sam sebi, zakaj sv. Pavel pravi: „Ka-teri se pa (oblasti) ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo,“ (Rimlj. 13, 2.) in sicer mnogotero pogubljenje. Predvsem imajo taki nepokojno in težko vest, ker jim vedno prerokuje, da njih greh ne bo ostal brez kazni. Kakor namreč vsi tisti, ki so na migljaj svojih predstojnikov pokorni, mirno in takorekoč brez vse skrbi pod tujim vodstvom živé, tako so vsi tisti nepo-kojni, nemirni in kakor v divjem viharju semtertje premetovani, ki brez pokorščine le svojo voljo poslušajo in hočejo sami sebe

voditi. Odtod pride, da so marsikatere duše zlasti v dušnih rečeh skoro vedno nepokojne in nemirne, ker se nočejo z otročjo pokorščino podvreči svojim izpovednikom.

Drugič zadevajo nepokorne ljudi marsikatere č a s n e k a z n e. Takim so namreč tudi druge stvari nepokorne. „Zato nam niso naši podložniki pokorni, ker mi nismo Bogu in njegovim namestnikom pokorni,“ govori sv. Gregor. „Nasproti pa, če boš, o človek! voljo božjo in voljo svojih predstojnikov natanko spolnoval, ti bodo celo stvari pokorne,“ govori učenj Origen. Sveti Benedikt je ukazal svojemu podložnemu Mavru, da naj gré Placida, ki je bil v jezero padel, iz vode potegniti; Maver ves pokoren svetemu Benediktu gre, in glejte! Mavra je voda čudovito nesla, dokler ni Placida srečno na suho spravil: nasproti pa vemo iz svetega pisma, da nepokornega preroka Jona še v barki ni hotelo morje nositi, zato ne ker je nepokoren pred božjim obličjem bežal. Nebesa niso mogla obdržati nepokornih angelov, in kakor blisk so padli iz nebes v pekel. Raj ni mogel obdržati naših nepokornih prvih staršev, in angel jim je branil z gorečim mečem nazaj. Zemlja ni mogla obdržati nepokornih Koreta, Datana in Abirona, kakor sem prej rekel, ampak se je razpočila, in jih žive požrla. Zato vsem tistim, ki posnemajo take upornike, in so svojim predstojnikom nepokorni, žuga sv. apostol Juda Tadej, rekoč: „Gorje jim, kateri v Koretovem nasprotovanju poginjajo“; (Jud. 1, 11.) kateri v nepokorščini svojim predstojnikom tako ugovarjajo, kakor nekdanj Kore Mozesu. Le berimo sv. pismo, in na veliko krajih bomo našli, kako ostro je Bog greh nepokorščine in mrmranja in godrnjanja zoper predstojnike vselej tudi časno kaznoval.

Zavoljo mrmranja zoper Mozesu je veliko Izraelcev ogenj pokončal; zavoljo mrmranja zoper Mozesu niso mogli Izraelci v obljubljeni deželi iti; 38 let so se morali v puščavi muditi, dokler niso vsi mrmravci pomrli. Zavoljo godrnjanja, s katerim so Izraelci Mozesu napadali, so bili potem sami Izraelci od ognjenih in strupenih kač pičeni. In koliko se takih strašnih zgledov najde v svetem pismu! Ali menite, preljubi! da le samo nam ne bo Bog nepokorščine za zlo vzel in nas nič ne kaznoval? ... Nepokorščini sledi končno večno pogubljenje.

Glejte preljubi! to je grenak sad, to je žalostna žetev nepokorščine ali do staršev, ali do izpovednikov, ali do katerihkoli predstojnikov. Zaraditega, preljubi, ker je Kristus naš naj-

višji dobri Pastir, bodimo tudi mi vselej dobre ovčice Kristusove črede, da nas bo na sodnji dan postavil na desnico med svoje ovce, ne pa na levico med nepokorne kozle. Če se nam pa pokorščina težka zdi, imejmo pred očmi Kristusovo pokorščino do nebeškega Očeta, kakor sv. Pavel veleva rekoč: „To mislite med seboj, kar Kristus Jezus, ki, ko je bil v božji podobi, je sam sebe nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel . . . Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu, zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripoguje teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ (Fil. 2, 5.) In tako bomo tudi mi kdaj v veliki časti v nebesih pri Kristusu, če bomo zdaj po njegovem zgledu pokorni. Amen.

† J. Kerčon.

Priložnostni govori.

Sv. Katarina Sienska — pametna in modra devica.

(Govor za dekliško Marijino družbo. — Obenem priložnostni govor za god sv. Katarine Sienske.)

Nebeško kraljestvo je podobno deseterim devicam, katere so vzele svoja svetila, in so šle ženinu in nevesti naproti. Mat. 25, 1.

Poleg prečiste Device Marije si je več dekliških Marijinih družb izbralo za svojo drugo varihinjo slavno devico sv. Katarino Siensko; tako tudi naša¹. Zato je danes tudi skupno sv. obhajilo. Kaj naj vam povem primerneга k današnji slovesnosti.

Sv. evangelij, ki se bere na god sv. device Katarine, se začne z besedami Jezusove prilike: „Nebeško kraljestvo je podobno deseterim devicam, katere so vzele svoja svetila in so šle ženinu in nevesti naproti. Pet jih je bilo nespametnih in pet pametnih. Te so vzele dovolj olja seboj, in ko je prišel ženin, so šle lahko ž njim na ženitnino, ker so bile pripravljene. „In duri so se zaprle.“ Zato pa nespametnih pet ni moglo več

¹ Na Homcu pri Kamniku.

noter, in ko so trkale, jim je odgovoril Gospod: „Resnično, vam povem, vas ne poznam.“

Med petere pametne device šteje katoliška Cerkev sv. Katarino. Ona si je v življenju z živo vero in delavno ljubeznijo zmiraj goreče ohranjevala svetilnico svoje duše ter bila ob svoji smrti povabljena k nebeški ženitnini, k Jezusu in Mariji. Ker je bila sv. Katarina pametna devica, je bila tudi tako modra, da se je vedno ozirala na svoj večni namen, na Boga, in vselej tudi rabila primerne pomočke v dosego svojega nadnaravnega namena. Zavedala se je vedno besedi sv. pisma: „Strah Gospodov to je modrost, in hudega se varovati, je razumnost“. (Job, 28, 28.)

Kako pametna in modra devica je bila sv. Katarina, posnemite bolj natanko po naslednjih črticah iz njenega življenja.

1. Rojena je bila sv. Katarina l. 1347. v Sieni na Laškem, v toskanski pokrajini; odtod njen pridevek. Njen oče je bil premožen meščan, barvar po poklicu. Rastla je kakor nebeško dete Jezus „v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh“. (Luk. 2, 52.) Sploh so jo imenovali že v zgodnji mladosti „malo svetnico“, ker je bila tako pohlevna, tiha in ubogljiva pa nagnjena k pobožnosti. Pet let stara je po stopnicah gor ali dol grede Marijo pozdravljala s češčenomarijo. Njena ljubezen do božje Matere in Kraljice sv. rožnega venca je rastla z leti. Sedem let stara stori obljubo vednega devištvu, da bi njeno srce ne bilo razdeljeno med Stvarnikom in pa med svetom. Goreče je prosila nebeško Gospo, naj bi jo ona, ki je prva izmed vseh svojega spola obljubila Bogu vedno devištvu, sprejela v svoje mogočno varstvo ter ji v boju zoper poželjivost mogočno stala ob strani. Tako postane Katarina nevesta Kristusova ter ostane deviško čista do konca svojega življenja. Bog jo je pozneje za ta njen velikodušni dar poplačal že na zemlji s tem, da je imela prikazni Jezusa, Marije in svetnikov božjih.

Krščanska dekleta! Zgledujte se po mladi pa modri devici sv. Katarini! Kakor sv. Katarina, tako ste tudi ve od zgodnje mladosti po svojih starših že navajene večkrat čez dan pozdravljati Marijo z raznimi molitvicami. Vaše češčenje pa naj napreduje z leti; kolikor bolj se razvija vaš razum, toliko pobožnejše tudi molite, toliko bolj se vglablajte v molitvice, v besede, ki jih izrekate. Sveto premišljevanje naj vedno spremlja vaše ustne mo-

litve, posebej vašo rožnivenško ali majniško pobožnost, katere prvo jutranjo zarjo veselo pričakujemo. Vedite pa, da se mora vaše življenje strinjati z besedilom vaših molitev. Vaši starši in dušni pastirji vas sicer že od prvih let navajajo k čednostnemu življenju, navdušujejo za sv. čistost; pazite tudi same, da si ohranite ta predragi biser, glejte, da boste stanovitne. Kako bi sicer pač mogla biti vaša posvetitev vseč prečisti Devici? Marija za goljufne obete in hinavske molitve ne mara. In pri vsprejemu je vsaka izmed vas Marijinih hčera izrekla besede: „Trdno sklenem, da ti bom vedno zvesto služila.“ Nezveste svoji nebeški Materi bi se pač pametne, modre device ne mogle imenovati, pač pa nespametne, nemodre; in kako sramotna bi bila taka nezvestoba! Apostol vas zato opominja: „Prosim vas pri usmiljenju božjem, da dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu dopadljiv dar... in ne ravnajte se po tem svetu, temveč ponovite se s ponovljenjem svojega duha.“ (Rim. 12, 1. 2.) Tistega bogaboječega in bogaljubnega duha sedaj ob svojem prazniku zopet v sebi ponovite, katerega ste imele ob sv. misijonu in ob sprejemu v Marijino družbo, „da milosti božje nevredoma ne prejimate“. (Kor. 6, 1.)

2. Nikar pa ne mislite, da sv. Katarina ni imela nič izkušnjav od zapeljivega sveta. Imela jih je dovolj, a proti njim se je vselej skazala pametno in modro devico. Njeni starši sami jo začno kmalu nagovarjati, naj se zaroči, naj po novih šegah nosi obleko in lase ter zahaja v veseljaške družbe. V ta namen jo izroče njeni posvetni sestri, ki jo s sladkimi besedami početkom res nekoliko pregovori za ta svet. A kmalu spozna Katarina, kolika nevarnost preti njeni duši med laškoživim svetom, in srčno se kesa te svoje lahkomišelnosti. Še bolj pa spozna zemeljsko ničemurnost, ko tista njena sestra kmalu potem umrje. Znebi se torej brž in za vselej vsega lišpa, se izpovedniku bridko obtoži te storjene napake kot kakega smrtnega greha, ker je bolj poslušala njo, kakor glas božji, ter z lišpanjem svojega umrljivega telesa po nepotrebem tratila dragi čas. Vrne se k prejšnjemu, tihemu, bogoljubnemu življenju. Starši ji sicer očitajo trmoglavost ter jo kaznujejo s tem, da mora opravljati najnižja dela pri hiši; toda Katarina svoja dela veselo opravlja in ostane stanovitna sklicevaje se na svojo obljubo. Zato prejme od Boga tudi notranjo tolažbo. V svojih spisih, katerih je zapustila več visoke notranje vrednosti, piše sama o tem takole: „Gospod

me je učil, v svoji duši si postaviti samotno izbico, da bi se vedno zaklepala vanjo in obljubil mi je, da bom našla v njej tihi mir in pokoj, ki ga nobena nezgoda ne bo mogla skaliti. Rekel mi je: „Po zunanje ne moreš zmiraj biti samotna, ali dušno samoto si prizadevaj vedno ohraniti.“ Slednjič tudi starši uvidijo, da bi ji delali krivico, siliti jo v zakon. Spet so ž njo prijazni, ljubijo jo, kakor prej ter ji odkažejo v hiši posebno sobico, kjer potlej zares sveto živi. — Bog ji v prečudni prikazni neki-krat razodene, kako ostuden je že en sam odpustljiv greh v njegovih očeh. Ta pogled svetnico tako prestraši, da reče: „Rajše bi hodila celo življenje po žerjavici, kakor še kdaj videla kaj takega.“

Varujte se, krščanska dekleta, da vas izkušnja ne premoti, da svojega srca ne navežete na svet, na minljivo zunanost, ali na drugo nečimurnost (n. pr. obleko), naj vas počutna nasladnost ne mika, nevarna družčina ne bega! Sv. Avguštin pravi: „Svet je priliznjen, varujmo se tega zapeljivca.“ Sv. Jakob, jutrajšni godovnjak, pa je zapisal v svoj list te-le besede: „Kdorkoli hoče biti prijatelj tega sveta, postane božji sovražnik.“ (4, 4.) Zato si, hčere Marijine, večkrat pokličite v spomin besede sv. Janeza: „Svet preide in njegovo življenje. Kdor pa stori božjo voljo, ostane vekomaj.“ (l. 1, 17.) Voljo božjo pa stori, kdor zvesto spolnuje dolžnosti svojega stanu, kdor rad dela in pobožno moli, pa tudi med delom svojega duha večkrat povzdigne k Bogu ter se tudi malih grehov varuje. Modri Sirah pravi: „Kdor majhno zametuje, bo sčasoma padel.“ (19, 1.)

3. Sv. Katarina je vstopila l. 1367. v tretji red sv. Dominika, ki je podoben tretjemu redu sv. Frančiška Ser., ustanovljen za ljudi med svetom živeče. Tretjeredniki sv. Dominika so nosili, akoravno ne po samostanih živeči, posebno redovno obleko, belo haljo, podobo nedolžnosti, in črn plašč, podobo ponižnosti. Ostala je svetnica torej še v domači hiši, živela pa je le za Boga; njeno govorjenje je bila — molitev, njeno veselje — molčečnost in sv. premišljevanje. Saj ji je božji Zveličar nekikrat rekel: „Misli na me in jaz bom mislil na-te!“ Uživala ni drugega, kakor nekaj kuhanih, grenkih zelišč, in nekatere dni se je zdrževala še teh. Več tednov ji je bila edina hrana — sv. obhajilo. Vsaj to se za gotovo ve, da enkrat od pepelnice srede do praznika vnebohoda Gospodovega ni drugega zauživala, kakor edino le sv. Rešnje Telo. Torej je sv. obhajilo

bilo njena dušna in telesna hrana. Ponoči se je le par ur vlegla k počitku na trda tla. Edina pot ji je bila v cerkev pred tabernakelj, k Jezusovemu presvetemu Srcu. Gospod jo je obdaril s to-le izredno milostjo.

Neko nedeljo po sv. obhajilu vidi, da se ji križani Zveličar bliža v veliki bliščobi, in da iz njegovih ran poteka petero krvavih žarkov proti njenim rokam, nogam in srcu. Spoznavši to skrivnost prosi Gospoda, naj bi se na njenem telesu rane ne poznale. Pri tej priči žarki krvavo barvo izpremené v svetlo ter se razspo v obliki čiste luči proti imenovanim delom njenega telesa. Toda take resnične bolečine občuti po tej prikazni na teh delih, da misli, sedaj mora umreti, ko bi ji Gospod bolečin ne polajšal. Odslej vedno čuti skeleče bolečine Jezusovih ran, ki pa ostanejo skrite, dokler živi. Po njeni smrti se znaki ran pokažejo očitno. Razen teh bolečin je svetnica tudi imela večkrat mrzlične napade in druge bolezni.

Krščanska mladina! Tudi tvoje največje veselje in tolažba bodi Jezus v tabernakeljnu, Jezus v sv. obhajilu, pot v cerkev k Jezusu in Mariji najljubša pot. Akoravno ne morete pričakovati, da bi vaša telesa čudežno hranil s svojim Rešnjim Telesom, vendar pa moramo biti vsi prepričani, da je sveto obhajilo tista hrana naših duš, katero je Jezus obljubil ob čudežni pomnožitvi malo kruhov v puščavi, in katero je v svoji neskončni ljubezni zapustil vernikom vseh časov pri zadnji večerji kot „v spomin svojih čudežev milostljivi in usmiljeni Gospod.“ (Ps. 110, 4) „Ta nebeški kruh se zauživa kot nadomestilo za vsakdanje slabosti,“ pravi sv. Ambrož. „Sveto obhajilo krepi čednost,“ trdi sv. Ciril Aleksandrijski.

Kakor pa se je sv. Katarina Bogu popolnoma darovala, tako ste se tudi vê, Marijine družbenice, Jezusu in Mariji darovale ob sprejemu s posvetivno molitvijo. Saj je vsaktera pred tabernakeljnom rekla takrat: „Presveta Devica, Mati božja Marija, izvolim si danes tebe za svojo gospo, priprošnjico in mater. Pri sv. Krvi Jezusa Kristusa te prosim, ohrani me v svoji družbi in stori, da ti bom vsekdar dober otrok!“ In poslušajte, kaj uči sv. Alfonz Ligvorij: „Ena izmed najboljših priprav za sveto obhajilo je, če se človek popolnoma Bogu daruje.“ Vaša daritev naj velja za vsako sv. obhajilo. Dodam še, kar pravi sveti Lavrencij Justinijan: „Toliko bolj je kdo vreden prejeti ta za-

krament, kolikor ponižnejši je v srcu, kolikor bolj vnet in goreč v ljubezni, kolikor marljivejši za čednosti, in kolikor čistejši je v svojem življenju.“

Gospod Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa v spomin svojega trpljenja in svoje smrti. Zato pa je tisti kristjan, kateri rad moli presveto Srce v najsvetejšem zakramentu in pogosto prejema sv. obhajilo, tudi lahko bolj vdan v voljo božjo, bolj molčeč in potrpežljiv v bolezni, kadar mu jo pošlje dobrotljiva roka božja. Spominjaje se po zgledu sv. Katarine prebridkega trpljenja in grenke smrti Gospodove je prepričan z apostolom, „da se trpljenje sedanjega časa ne da primeriti prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.“ (Rim. 8, 18.) V ta namen se tudi zatajuje in premaguje bogoljubni kristjan, četudi ne tako silno ostro, kakor beremo o svetnikih in svetnicah božjih. Vendar pa dobro ve, da so se svetniki pri tem ravnali po besedah božjega Učenika: „Nebeško kraljestvo silo trpi, in silni ga nase potegnejo“ (Mat. 11, 12.) in apostolovih: „Kateri pa so Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.“ (Gal. 5, 24.)

4. Sv. Katarina je imela tudi silno veliko prestati od hudobnega duha, od tega najhujšega izkušnjavca in zapeljivca od začetka. Saj pravi sv. Frančišek Salezij: „Psi ne napadejo domačih, ampak le tuje ljudi; ravnotako tudi sovražnik ne napada več njih, ki so že njegovi. Ako torej kako srce zalezuje, je to znamenje, da še ni njegovo; in kolikor večja je človekova čednost, toliko hujših napadov ima pričakovati od satana.“ Hudobni duh je devico motil z nesramnimi mislimi in ji v srcu vzbujal pregrešne želje. Hkratu je čutila veliko dušno zapuščenost. Nekikrat se ji po takih izkušnjavah prikaže Zveličar; devica mu reče: „O mili Jezus, kje si bil, ko so mojo dušo mučile te nesramnosti?“ Jezus ji odgovori: „Bil sem sredi tvojega srca.“ Katarina odvrne: „Kako pa si mogel biti v mojem srcu, kjer je bilo polno nesnage.“ In Jezus jo pouči: „Nesnaga te ni omažeževala, ker se ti je studila, toda, ako ne bi bil pri tebi, bila bi privolila v te misli.“ Ko je Katarina zmagovito prestala izkušnjo, katero je Bog pripustil, se ji je povrnil zopet srčni mir, in odslej je bila rešena napadov hudobnega duha.

Predragi v Kristusu! Sv. Jakob nas opominja: „Bodite Bogu podložni; satanu se pa ustavljajte, in bo bežal od vas.“ (4, 7.) Kako to storiti, uči sv. Peter rekoč: „Temu se ustavljajte

trdni v veri.“ (l. 5, 8.) Spomnite se v izkušnjavah vselej krstne obljube, s katero ste se za vselej odpovedali hudobnemu duhu, vsemu njegovemu dejanju in vsemu njegovemu napuhu. Spomnite se vsakikrat tudi teh-le besedi sv. Ciprijana: „Bog nas gleda, kadar se bojujemo, angeli nas gledajo, Kristus nas gleda. Kolika čast, kolika sreča, vojskovati se v božji pričujočnosti in od Kristusa venec prejeti!“

5. Sv. Katarina se je po treh letih samotnega življenja, ki so bila zanjo polna notranjih milosti in tolažbe, posvetila po božjem nagibu delom krščanskega usmiljenja. Stregla je bolnikom po bolnišnicah in zasebnih hišah, pomagala revežem in svarila očitne, trdovratne grešnike. Zlasti ob času velike kuge, ki je l. 1374. razsajala po Sieni, se je pokazala njena junaška čednost. Večkrat so se zgodili čudeži na njeno priprošnjo; v imenu Jezusovem je ozdravljala raznovrstne bolnike in hudobne duhove izganjala iz obsedencev. Imela je tudi dar prerokovanja. Glas o njeni svetosti je šel po vseh deželah. Na tisoče ljudi je prišlo iz daljnih krajev, ki so hoteli svetnico videti in slišati. „Veliko in sveto je bilo ime Katarinino,“ pravi brevir (naš duhovniški molitvenik). Duhovniki niso mogli izpovedati velike množice spokornikov, ki so se izpreobrnili na njeno besedo. Bog ji je dal posebno milost, spoznati notranji stan tistih, ki so prišli k nji. Ako se ji je približal kdo, ki je bil vdan nečistosti, občutila je nepretrpljiv smrad tako, da si je tiščala nos in usta. Znamenit je o njej izrek papeža Pija II., ki jo je l. 1462. proglašil svetnico: „Nikdo ni prišel k nji, da ne bi bil boljši šel od nje.“ Učena je bila, a učenosti se ni priučila, ampak ji je bila vlita.

Svet pa je že od nekdaj dobroto plačeval z nehvaležnostjo; to je okusila tudi velika dobrotnica bolnikov, sv. Katarina. Neka ženska, ki je imela raka, in ji je svetnica stregla najljubezniveje ter izpirala smrdljive rane, jo je potem grdo zasramovala, klela ter jo po podpihovanju hudobnega duha raznašala po vsem mestu za nesramnico. Kristus pa se prikaže sveti devici z dvema vencema, katerih eden je bil iz trnja, drugi zlat, in jo vpraša: „Katerega si želiš?“ Katarina odgovori: „Gospod v tem življenju si želim, biti tebi enaka; enako muko trpeti je moja radost.“ Pri teh besedah seže po trnjevem vencu ter si ga sama dene na glavo. Nato ji Kristus ukaže, še nadalje skrbeti za bolnike, kar je tudi storila z nedopovedljivo ljubeznijo, ona ženska pa je vse preklcala ter svetnico prosila odpuščanja.

Krščanska dekleta! Občudujte zopet v tem pametno in modro devico, svojo varihinjo sv. Katarino. Zvesto se je ravnala po opominu Jezusovem: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časte vašega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.) Telesna in duhovna dela krščanskega usmiljenja po okoliščinah opravljati, je naša dolžnost. Če se pa pri tem ali sicer pripeti, da bi imele po obrekljivih jeziki kaj bridkega prestati, spomnite se vselej sv. Katarine, spomnite tudi besedi apostola Petra, ki nam kaže na zgled Jezusov rekoč: „On, ko je bil preklinjan, ni krel; ko je trpel, ni pretil; temveč se mu je vdal, kateri ga je krivično sodil.“ (1. 2, 23.) Taisti Jezus vas blagruje rekoč: „Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnivo govorili zavoljo mene; veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ (Mat. 5, 11. 12.)

6. Božja previdnost si je sv. Katarino izvolila celo za svetovavko škofov, kardinalov in celo papeža. V tedanjih žalostnih časih za sv. Cerkev je sv. Katarina s svojo molitvijo in modrostjo pomogla mnogo k temu, da so papeži, ki so skozi 70 let stolovali v Avinjonu na Francoskem, in ne v Rimu, svoj sedež zopet prestavili v večno mesto. Papež Urban VI. je sv. Katarino poklical v Rim, da bi mu bila vedno v pomoč s svojim svetom. Tu je še dve leti delovala jako uspešno. Slednjič stori junaški sklep, svoje življenje darovati za blagor sv. Cerkve. V prikazni ji Bog razodene, da je vzprejel njeno velikodušno daritev. Silne telesne in dušne muke jo napadejo. A ona veselo in vdana v voljo božjo pričakuje zaželjenega trenutka, ki naj jo za vekomaj sklene z nebeškim ženinom. Prejemši z največjo pobožnostjo sv. zakramente se ob navzočnosti svoje matere z besedami: „Gospod, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ preseli v srečno večnost dne 29. aprila 1380. stara 33 let, kakor naš božji Zveličar. Njeno truplo počiva pod velikim oltarjem velike dominikanske cerkve „Santa Maria sopra Minerva“ v Rimu; zadaj za zakristijo pa je soba njene smrti sedaj v kapelo izpremenjena.

V berilu, ki se bere na god sv. Katarine, stoje besede sv. Pavla: „Kdor se sam hvali, on ni potrjen, ampak tisti, katerega Bog hvali.“ (II. Kor. 10, 18.) Sv. Duh pa v bukvah pregovorov naznani, kakšno žensko Bog hvali, rekoč: „Goljufiva je prijetnost in prazna je lepota; žena, katera se boji Gospoda,

ona bo hvaljena.“ (31, 30.) Zaradi njene bogaboječnosti, modrosti in drugih čednosti je Bog sam hvalil sv. Katarino, ko je bila še na zemlji, celo z izrednimi milostmi. Odlikoval jo je pred vsem svetom, da se je vse čudilo njeni razumnosti, pobožnosti in dobrodelnosti. Sedaj pa ji lahko kličemo s psalmistom: „Zato te bodo narodi hvalili na večno, in od vekomaj do vekomaj.“ (44, 19.) Že se raduje v nebesih več kot 500 let pri svojem Bogu, ki ga je tolikanj ljubila; in ko bi ji bilo sedaj kaj žal, bilo bi ji le, zakaj ga ni še bolj. Že jo časte narodi in posamezniki več kot 500 let slovečo svetnico in pomočnico v nebesih. Če hočete, hčere Marijine, da bo serafinska devica sv. Katarina tudi vaša priprošnjica pri Jezusu in Mariji in zvesta varihinja vaše Marijine družbe, posnemajte njeno modrost in druge njene čednosti; s tem boste posnemale tudi čednosti Marijine. Bodite po zgledu sv. Katarine stanovitno pametne in modre tako, kakor uči sv. Jakob: „Modrost, katera je od zgoraj, je najprej sramežljiva, potem mirna, ponižna, prizanesljiva, z dobrimi zložna, polna usmiljenja in dobrega sadu, ona ne sodi, je brez hlimbe.“ (3, 17.) Potem bodo tudi vam veljale besede iz bukev pregovorov: „Blagor človeku, kateri najde modrost, in ima obilno razumnosti. Ona je dražji, kakor vse bogastvo. Drevo življenja je njim, kateri jo sprejmejo, in kdor jo obdrži, je srečen.“ (3, 13. 15. 18.) Amen.

Val. Bernik.

Sveto obhajilo — vir bogastva, veselja in nadnaravne moči.

(Osnova priložnostnega govora za dan vednega češčenja svetega Rešnjega Telesa in razne evharistične pobožnosti.)

Ta je kruh, kateri iz nebes pride.
Jan. 6, 50.

Predragi v Gospodu! Mano, ki je padala v puščavi, imenuje Bog Mozesu „kruh z neba“. S temi besedami je hotel naznati, da ni navadna hrana, ampak da je čudovita jed, Izraelcem od Boga pripravljena iz posebne dobrotljivosti. In res je izvoljeno ljudstvo mana rešila skrbi za vsakdanji živež. Ves čas, skozi 40 let, ko so morali potovati v puščavi, so imeli potrebnega kruha. Povrh je imela mana v sebi sladkost kakor med, da bi jih tudi vesele storila v službi božji in jim dajala moč ter jih

okrepčevala na zelo težavnem potovanju skozi puščavo. Ta čudovita hrana je bila predpoda presv. Rešnjega Telsa. Zakaj, „ta je kruh, kateri iz nebes pride.“ Koliko bolj mora torej ta kruh za nas imeti vso sladkost v sebi! A ta zaklad nam je prikrit pod podobami kruha in vina kakor za zagrinjalom. Da ga spoznamo, ga moramo dobro premišljovati. Spoznali boste, da je ta kruh nam, kar je bila Izraelcem mana, namreč vir bogastva, vir veselja in nadnaravne moči.

Sv. angeli, nevidni čuvaji tega presvetega zakramenta, naj nam pomagajo, da bomo prav pobožno in koristno premišljevali to skrivnost.

1. Sv. obhajilo je vir bogastva.

Znano vam je, koliko se danes vse trudi za splošno blagostanje. Izdajajo knjige, ustanavljajo se društva... Vsakdo hoče v to pripomoči, da bi se omejila revščina. Najbolj napačno ravnanje pa v tem vprašanju oni, ki pravijo in pišejo, da sv. vera nič ne pomaga k splošni sreči ljudi. Nasprotno trdimo: Uprav sv. vera pospešuje blagostanje, in zlasti sv. obhajilo pomere tudi k časni sreči.

1. Sv. obhajilo nas stori neskončno bogate, ker sprejmemo v njem Stvarnika vseh zakladov, vsega zlata in srebra. Jezus je Gospod vsega stvarstva, rodovitnega polja in cvetočih livad. Marsikateri si želi lepo hišo in srečnega bi se štel, ako bi jo imel. Koliko bogatejši si v sv. obhajilu!

2. Sv. obhajilo ti pomaga še bolj, ker te stori pogumnega v borbi za vsakdanji kruh. Saj prejmeš njega, ki čudovito ohranja milijone bitij... Tukaj boš prejel tudi ti srčnost, marljivost, čuječnost v vojski za svoj obstanek. Ali moreš misliti, da bo njegova modrost in previdnost nad teboj manjša, kakor je nad pticami pod nebom, nad lilijami na polju!

3. Najbogatejšega te stori sv. obhajilo, ker ti daje sv. zadovoljnost. Zadovoljnost, najdražji zaklad! Tega brezbožni časniki in slaba društva ne morejo dati. V svetemu obhajilu prejmeš njega, ki je iz ljubezni do tebe postal najubožnejši. Sveto obhajilo ti daje zadovoljnost, ker v njem prejmeš Jezusa, ki je zastava večnega bogastva. „Blagor ubogim v duhu,“ ti kliče, „ker njih je nebeško kraljestvo.“ Ubogi si zaslužijo raj v trpljenju, bogati si ga kupijo z milodari.

II. Sv. obhajilo je vir veselja.

Mnogi ljudje so vedno žalostni. Šli naj bi večkrat k svetemu obhajilu, k viru pravega veselja.

1. V svetem obhajilu prejmemo tistega, katerega dobroto oznanjajo lepe cvetice, vesele ptice, krasne livade, in z brezštevlnimi zvezdami obdano nebo; tistega, ki bo vekomaj razveseljeval in že zdaj razveseljuje vse angele in svetnike; tistega prejmemo, ki edini more zadovoljiti naše srce. Kakor najde čebelica v cvetki sladek med, tako najde kristjan v svetem obhajilu sveto veselje. To veselje je zavest: V svetem obhajilu sem z Bogom združen. Kristus živi v meni. Kateri jezik bi mogel opisati ta vir večnega veselja, ki ga prejme kristjan?

2. Sveto obhajilo nam daje stalno veselje. Lahko je biti vesel tuptatam, a stanovitno veselih se najde malo. Svetniki so dosegli tako veselje. V pogostem svetem obhajilu se bomo utrdili tudi mi v stanovitnem veselju. Prejmemo namreč Onega, ki je iz ljubezni do nas vzel nase morje bolečin, iz ljubezni do nas si je naložil neizmerno težki križ. Ako bomo mi iz ljubezni do Jezusa vzeli nase svoje križe, ki so le majhni kosčki od njegovega velikega križa, potem nam ne bodo težki, zakaj ljubezen vse osladi. Kadar nam bodo pa križi in nadloge sladek jarem, tedaj smo si zagotovili stanovitno veselje. „Vzemite moj jarem nase,“ nam kliče Jezus. S tem hoče reči: „Vzemite od morja mojih bolečin kapljico, da olajšate moj jarem . . .“

Sv. Janez evangelist se je v svoji žalosti pri zadnji večerji naslonil na Jezusove prsi in je bil potolažen. Li ne bomo našli tolažbe mi, ko jo pri sv. obhajilu lahko iščemo na Jezusovem srcu. Tako je sv. Pavel v mnogoterem trpljenju bil poln tolažbe. In sv. Jakob nam celo kliče: „V veliko veselje si štejte, moji bratje, kadar padete v mnogotere skušnjave.“ (Jak. 1, 2.)

III. Sv. obhajilo je vir nadnaravne moči.

Sv. evangelij pripoveduje, kako so se množice zbirale okoli Jezusa in izkušale se ga dotakniti, „ker je šla moč od njega in je vse ozdravila.“ (Luk. 6, 17–19.)

Smo li mi manj srečni v sv. obhajilu?

1. Če želiš torej prejeti moč zoper greh, pojdi k svetemu obhajilu: Kakor rja odpade od razbeljenega železa, tako izgine greh po sv. obhajilu.

2. Če želiš moč zoper izkušnjave hudega duha — zoper izkušnjave sveta, glej prve kristjane, ki so kakor levi močni odhajali od obhajilne mize.

3. V sv. obhajilu se nam daje moč, da rastemo v vseh čednostih. „To je žito izvoljenih, iz katerega pogajajo device.“ (Cah. 9, 17.)

Če bi se delil kje denar, bi vse tje drlo, če je kje veselje, se ga radi vdeležite, če ste povabljeni na gostijo, se tamkaj radi okrepcate; prejemajte torej pogosto sv. obhajilo, da boste duhovno obogateli, da postanete stanovitno veseli in trdni v vseh čednostih.

Spoznajmo, kolika nepopisna sreča je za nas zakrament presv. Rešnjega Telesa. Trudimo se svoje zamude danes nadomestiti in popraviti nehvaležnost in nespodobnost, katere smo se krive storili.

„To je kruh, ki iz nebes pride.“ Že na zemlji okušamo, kar se nam obeta za večnost. „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.) Tamkaj si pripravljamo nepresežno bogastvo, večno veselje in slavo iz vrednega prejemanja tega sv. zakramenta. Majhen pa je trud dobre sv. izpovedi, da pobožno pristopimo k sv. obhajilu. Tako torej častimo ta presv. zakrament, da se bo nad nami uresničila molitev sv. Cerkve: „Stori, prosimo, da bomo nasičeni z vednim uživanjem tvojega božanstva, čigar predpoda je začasno prejemanje tvojega dragocenega telesa in krvi.“ Amen.

P. M.

Živ spomin na dobre sklepe po sv. misijonu.

(Pridiga po svetem misijonu.)¹

Storite vreden sad pokore.

Mat. 3, 8.

„Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem“ s prihodom Sina božjega na svet, prikazala se je pa njegova milost posebno nam v zveličanskem času svetega misijona. Zato „zahvalim svojega Boga za vas zavoljo milosti božje, katere vam je dana v Kristusu Jezusu.“ (I. Kor. 1, 4.) In nadaljevaje z

¹ Mutatis mutandis tudi primerno za utrjevanje trdnih sklepov, ki so jih naredili verniki pri velikonočni izpovedi in svetem obhajilu.

besedami sv. Pavla do Tita (2, 11.—13.) rečem, da nas tolika milost božja uči, „da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu, čakajoči zveličanskega upanja in čistiljivega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa“ k vesoljni sodbi.

Ljubi v Kristusu! Da bo torej naše upanje na poslednjo sodbo zveličansko, treba, da se odpovemo vsemu grehu ter živimo čednostno, kakor uči apostol ravno poprej. Isti nauk je kratko izrazil tudi veliki oznanovalec pokore sv. Janez Krstnik, misijonar v puščavi, z besedami: „Storite vreden sad pokore!“ In ravno to je bil tudi namen našega svetega misijona: Pokazati vam pot prave pokore in vam k temu pomagati.

Nastane pa sedaj silno važno vprašanje: Kaj vam je storiti, da se uresniči namen svetega misijona, kaj, da se na vas pokaže vreden sad prave resnične pokore? Brezdvomno je predvsem potrebno, da se živo spominjate dobrih sklepov, ki ste jih delali v misijonskem času pri dolgi izpovedi, pri pridigah, pri raznih pobožnostih. Zato vas hočem danes o tem poučiti ter vam pokazati: 1. Kako ravnajte s svojimi dobrimi sklepi in 2. kakšne pripomočke rabite za to.

Daj nam mili Jezus dokončati, ker smo srečno začeli!

Kar je nekdaj zapisal sv. Peter, to bi vam jaz smel reči danes: „Bili ste kakor izgubljene ovce; sedaj pa ste se obrnili k pastirju in škofu svojih duš,“ k Gospodu Jezusu Kristusu. (II. 2, 25.) Da pa vedno tudi ostanete najdene in zvestovdane ovce njegove čede, treba zlasti, da svojih dobrih sklepov ne izpustite nikdar izpred oči ter jih razodevate v dejanju.

1. Zato 1. glejte, da vaši dobri sklepi ne bodo presplošni, ampak natanko določeni.

Katekizem nas uči, da se mora trdni sklep pri izpovedi raztezati vsaj na vse smrtne grehe, na male pa kolikor največ mogoče. Zato pa tudi ni dovolj, ako bi si izpovedanec kar splošno mislil ali rekel: Poboljšati se hočem, poboljšal se bom, grehov se bom varoval. Ampak treba, da pravi spokornik določno reče: Ravno tega-le greha se bom prav skrbno varoval, ravno tistega, ki mi je delal že toliko preglavice, ali kakor se moli v jutranji molitvi v katekizmu: „Trdno sklenem, ogibati se vsakega greha, posebno pa tistega, ki mi je prišel že v navado. Daj mi milost, o Bog,

da bom vestno izpolnjeval ta svoj sklep!“ Skleni tudi, prizadevati si za grešni navadi nasprotno čednost. Saj veste: Napuhu je ponižnost nasproti; lakomnosti radodarnost, nečistosti čistost, nevoščljivosti dobrohotnost; požrešnosti zmernost; jezi potrpežljivost; lenobi gorečnost.

Ako hoče lovec kaj zadeti, mora natanko meriti. Če bo streljal, ne da bi pomeril, ne bo nikdar nič zadel. Taka je tudi z grehi. Nekaj zgledov.

Nekdo ima grdo in pregrešno navado, da pri vsaki najmanjši zapreki ali nevolji preklinja ali se priduša. Ako bi preklinjevalec rekel le splošno: Ne bom več klel, — bilo bi še malo upanja, da bo kletvino zares izpustil. Da bo z božjo pomočjo mogel svoj sklep izpolniti, mora natanko določiti ter reči: Kadar me bo to ali ono spravljal v jezo, se bom na vso moč varoval, da ne zakolnem, rajši ust ne odprem; ko bi mi pa katerikrat v naglici izpodletelo, bom pa precej rekel za pokoro: Čast bodi Očetu itd. ali pa bom dal toliko in toliko ubogajme.

Kdo drug rad opravlja ali celo obrekuje bližnjega, vsled česar se je zameril že marsikomu. Da se tak jezičnik poboljša, mora skleniti, da v prihodnje ne bo več govoril o svojem nasprotniku, s katerim se je misijonski petek ob pravem zvonjenju poravnal. Ako bi se ti pa vkljub skrbni pazljivosti kaj zareklo, naloži si za pokoro kak post ali zmoli za razžaljenca kak očenaš.

Za nečistnika, prešeštnika bi tudi ne bilo dovolj, ako bi samo rekel: Se bom že poboljšal, nič več ne bom greha delal. Da opustiš ta ostudni greh ter se za vselej izkoplješ iz pogubne mlakuže, treba ti prav trdno skleniti, ustaviti se že vsaki nečisti misli in želji, varovati se najskrbneje vsake bližnje priložnosti v greh, bežati pred vsako verjetno nevarnostjo, da bi spet grešil, bodisi kaka oseba ali družčina ali kraj ali hiša ali semenj ali plesna veselica.

Tudi pijancu samo dobri sklep ne bo dosti zalegel, ako se ne bo izogibal prejšnjih tovarišev in krčem, kjer je ž njimi dan za dnevom posedal in popival, dokler ni čutil, da ga ima že toliko, da bo mogel po stari navadi spet doma robantiti nad ubogo ženo in lačnimi otroci. Ti, ki se poznaš, kako slab si bil doslej v svojih dobrih sklepih ozir opojne pijače, glej, da ne začneš piti, da alkoholne pijače še ne pokusiš, sicer boš spet prejšnji pijanec, ker tovariši in krčmar tako radi prigovarjajo, da pride za prvo še druga, in za drugo še tretja in četrta stekleničica.

Le nikar ne misli, da nobena nedelja ali celo noben dan ne sme minuti brez tvoje pijanosti, s katero si morda začel že dopoldne ali med krščanskim naukom.

Kar velja o sklepkih, kaj slabega opustiti, velja tudi o sklepkih, kaj dobrega storiti.

Vest ti n. pr. očita, da doslej nisi kaj pobožno molil, da si zvečer pri svetem rožnem vencu skoraj redno dremal, tako tudi v cerkvi med pridigo, da si premalo pazil na poglobitve dele svete maše, da pridige nisi zvesto poslušal. Ako se hočeš v tem oziru zares poboljšati, moraš trdno skleniti, da se odslej pri večerni molitvi ne boš več naslanjal na klop ali na peč, ampak prosto klečal, da boš hodil v cerkev z živo zavestjo, da je pridiga božja beseda, ki zadeva ravno tvojo dušo, da je sveta maša najdragocenejši dar božji v novi zavezi, pri kateri se sam Jezus Kristus ravno zavoljo tvojih grehov tudi daruje svojemu nebeškemu Očetu. Zato skleni zlasti od povzdigovanja do zauživanja klečati na obeh kolenih, zbrano moliti in pridigo nase obračati. In to ti bo toliko lažje, kolikor manj boš imel posvetnih pogovorov na potu iz cerkve ali v cerkev, ki ni navadna hiša, ampak hiša božja, kjer te Jezus, tvoj prihodnji Sodnik, opazuje iz tabernakeljna.

2. Dobre sklepe treba tudi precej začeti izvrševati. To pa, ker so od Boga Sv. Duha, ker smo sicer v nevarnosti, da nam Sv. Duh odtegne nadaljne milosti ter bi zapadli večnemu pogubljenju.

Sv. Ciprijan pravi: „Ne po naši volji, ampak po božji naredbi nam Sv. Duh deli svoje milosti in darove.“ Zato moramo biti zanje hvaležni ter se jih takoj oprijeti, ko jih začutimo v svojem srcu. „Danes, ko slišite njegov glas, nikar ne zakrknite svojega srca!“ kliče psalmist (94, 8.) Naš Gospod opominja: „Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide.“ (Jan. 12, 35.) In Sv. Duh svari v knjigi Sirahovi (5, 5. 9.) takole: „Ne nakladaj greha na greh! Ne odlašaj, izprebrniti se k Gospodu, in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdejal!“ Za marsikoga je bilo potem prepozno, ker ni hotel „spoznati časa svojega obiskanja“ (Luk. 19, 44.) v kaki nevarni bolezni, o sv. misijonu in drugih milostnih dneh. Saj ste gotovo že slišali, da dobrih pa neizpolnjenih sklepov je pekel poln. Nagla smrt je že tega in onega zanikernega odlašavca pahnila v peklenko brezno.

V svetem evangeliju beremo strašne besede Gospodove: „Iskali me boste, in me ne boste našli.“ (Jan. 7, 34.) Beremo tudi priliko Jezusovo o peterih nespametnih devicah, katere niso imele svetilnic pripravljenih, ko je prišel ženin, in vrata so se jim zaprla, znotraj katerih je zadonel strašni glas njegov: „Resnično, vam povem, vas ne poznam.“ (Mat. 25, 12.) Znani so vam tudi tisti povabljeni k veliki večerji, ki niso hoteli priti. Gospod jih ni spoznal vrednih, vabiti jih še enkrat.

Vsakateri naj torej po svojem stanu hitro izkuša izvršiti sklep, ki se mu vidi neobhodno potreben. Starši, začnite precej svoje otroke vzgajati bolj v strahu božjem! Otroci, precej sedaj začnite bolje izpolnjevati četrto božjo zapoved, ako hočete časno in večno srečni biti! Ako imate pri kaki hiši slabo časopisje ali pohujšljive knjige ali kvarte, odstranite jih precej, vrzite jih na ogenj, kakor so storili na pridige sv. Pavla vražarji v Efezu s svojimi knjigami. (Dej. ap. 19, 19.)

3. Da bodo vaši dobri sklepi ostali živi, treba, da jih večkrat ponavljate. Saj veste, da ni zadosti, vrt samo enkrat opleti, ampak večkrat, ako hočemo kaj pridelati. Tudi ne zadostuje, cveticam le včasih priliti, ampak večkrat, da se ne usuše.

Na vrtu našega srca se vsled hudega poželjenja hoče tudi plevel košato razraščati. Ako dobre sklepe večkrat, zlasti v izkušnjah ponavljamo, imamo v tem izvrstno orodje, s katerim moremo plevel slabih nagnenj v svojem srcu pokončavati. In spet se morejo dobri sklepi primerjati hladni vodi, s katero se polivajo vtisi božje milosti, da bi obrodili obilen sad resnične pokore. Vsak tudi ve, da žerjavica ugasne, ako se ne piha vanjo; tako tudi sklepi izgube svoje življenje, ako se ne ponavljajo.

Kako trden sklep je imel apostol Peter, ostati zvest svojemu Gospodu in postaviti zanj svoje življenje! A vkljub temu ga je trikrat sramotno zatajil, da ga ne pozna. Zakaj je sv. Peter prelomil svoj sklep in padel tako grozno? Mar ne zato, ker ni ponavljal svojega trdnega sklepa? Ko bi si bil že grede od zadnje večerje in potem na Kajfovem dvorišču večkrat rekel: Pravtako moram storiti, kakor sem bil obljubil svojemu Jezusu in, če me kaj vprašajo o njem, naravnost priznati, — ko bi bil, pravim, sv. Peter tako mislil in govoril v nevarnosti, gotovo bi ga ne bila mogla nobena moč zapeljati v tako grdo laž in nezvestobo.

Kristjan! Kolikokrat si že obetal pri sveti izpovedi, da hočeš vse rajši pretrpeti, kakor svojega preljubznivega Boga še kdaj

s kakim grehom razžaliti. Toda, zakaj si tako kmalu prelomil svojo obljubo ter padel spet v stare grehe? Zakaj je tvoja gorečnost omrznila tako kmalu? Zato, ker svojih dobrih sklepov nisi večkrat ponavljal ter se za čednost dannadan v nemal? Saj pravi sv. Frančišek Salezij: „Vsaka še tako dobra ura se mora večkrat naviti.“ Ravnotako in še toliko bolj moramo svoje dobre sklepe pogosto ponavljati mi slabi ljudje, ki nas brž vsaka posvetna reč zmoti.

Zato, kristjani, ponavljajte čez dan dobri sklep, ki ste ga storili zjutraj ali pri večernem izpraševanju vesti, oziraje se na misijonsko izpoved. Tako boste mogli tisti greh, ki vam je bil doslej najbolj priljubljen, z božjo pomočjo za vselej zatreti.

Pri nekem misijonu so dejali gospod v sklepni pridigi: „Nastopil bo imeniten misijonar, sam satan. Pa saj ga je napovedal že sv. Peter v svojem prvem listu pišoč: „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik hodi okoli, kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požrl.“ (5, 8.)

II. Ozrimo se še na poglavitne pomočke, da bi nam dobri sklepi ostali bolj živo v spominu.

1. Omenim najprej molitev v zvezi s preišljevanjem večnih resnic.

Naš Gospod Jezus Kristus nas opominja: „Čujte in molite vsak čas!“ (Luk. 21, 36.) Njegov apostol veli: „Bodite stanoviti v molitvi!“ (Kol. 4, 2.) Sv. Bonaventura pa piše: „Moč molitve je neizmerna. Ako hočeš premagati izkušnjave in vse, kar te zavira v dobrem, bodi vdan le molitvi. Ako hočeš spoznati zvitost satanovo ter ubežati njegovim zankam, bodi le molitvi vdan.“

Zatorej se, ljubi kristjani, pri svojih dobrih sklepih obračajmo k Bogu ter ga prosimo pomoči rekoč: Pomagaj, o Bog, meni slabemu, da zares izpolnujem, kakor sem bil obljubil! Kličimo zlasti v hudih izkušnjavah z apostoli: „Gospod, otmi nas, poginjamo!“ In to nam bo dajalo nov pogum v boju za svoje zveličanje, ker „naša zmožnost je iz Boga,“ uči sv. Pavel. (II. Kor. 3, 5.)

Poleg pobožne molitve je spomin na svete resnice najboljša bramba zoper padec v grehe. Spomnimo se n. pr., da sta se egiptovski Jožef in svetopisemska Suzana mogla ohraniti, neomadeževane pred prešeštnimi zalezovavci le, ker sta imela živo Boga pred očmi, njegovo vsevednost, pravičnost in svetost. Makabejska mati pa je svojega najmlajšega sina s pogledom proti

nebesom opominjevala k stanovitnosti v najgroznejših mukah. Sv. Avguštin si je postavljajal pred oči zglede svetnikov in svetnic in je rekel sam sebi: „Ako so mogli ti in te, zakaj ne ti Avguštin?“ Saj bi sicer nobenega ne bilo v nebesih. Mnogi svetniki so si gnali k srcu zlasti smrt in minljivost vsega posvetnega, božjo sodbo in neskončno večnost. Spet drugi so se ozirali s skesanim srcem na križanega Odrešenika ter mu ponovno obetali ljubezen in zvestobo. Nobenega pa ni v nebesih, ki ne bi bil častil Marije, prečiste Device in naše srednice pri Bogu. Tako so srečno premagali vse zadržke ter natančno izpolnjevali dobre sklepe govoreč s spokornim psalmistom: „Prisegel in sklenil sem, držati se tvojih pravičnih sodbâ.“ (118, 106.)

Tudi vi radi premišljuje razodete resnice in ozirajte se pogosto na misijonski križ! Zdelo se vam bo, da slišite poslednje besede umirajočega Zveličarja in da prosi tudi za vas. Globoko se zamislite v njegovo prebodeno stran, ki vam ponuja v izkušnji in bridkosti najvarnejše zavetje v presvetem Srcu. Brleča lučica pred misijonskim križem naj vam vedno oživilja spomin na dobre sklepe misijonskega tedna!

2 Daljni pripomoček za dobre sklepe je božja beseda. Že spokorni kralj David je rekel: „Gospod, tvoja beseda je svetilo mojim nogam, in luč mojim stezam.“ (Ps. 118, 105.) Jezus sam je zatrdil: „Resnično, resnično, vam povem, da, kdor mojo besedo posluša in veruje njemu, kateri me je poslal, ima večno življenje, in ne pride v sodbo, temveč je prišel iz smrti v življenje.“ (Jan. 5, 24.) In drugič je rekel: „Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ (Luk. 11, 28.)

Kristjan! Če boš rad hodil k pridigam in krščanskim naukom, boš tudi bolj vedel, kateri nauki so zlasti zate bolj primerni. Ako ti bo težko odpustiti svojemu razžalniku in škodljivcu, spomnil se boš lahko besedi nebeškega Učenika: „Ako ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče nebeški ne bo vam odpustil vaših pregreh.“ (Mat. 6, 15) In drugih besedi: „Kakor hočete, da vam ljudje store, ravnotako tudi vi njim storite.“ Ako bi vas hotela lakomnost dobiti v kremplje, poklicali si boste v spomin besedo Kristusovo: „Kaj si pomaga človek, če ves svet pridobi, sam sebe pa pogubi in se zapravi.“ (Luk. 9, 25.) Ako vas bodo nadlegovale nečiste in druge hude izkušnje, spomnili se boste večne Resnice, ki pravi, da je v peklju neugasljiv ogenj; kjer njih črv ne umrje in njih ogenj ne ugasne.“ (Mark. 9, 42. 43.)

In besedi apostolovih: „Nikar se ne motite! Ne nečistniki, ne prešestniki, ne tatje, ne lakomniki, ne pijanci, ne reklinjevalci, ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 9. 10.) Dalje: Ako bi vam kdo očital kaj zavoljo pobožnega, spokornega življenja, zavoljo vstopa v Marijino družbo ali v tretji red svetega Frančiška, prišle vam bodo na misli besede Gospodove: „Kdor se sramuje mene in mojih besedi med tem prešestnim in grešnim rodom, njega se bo tudi Sin človekov sramoval, kadar pride s svetimi angeli v veličastvu svojega Očeta.“ (Mark. 8, 38.)

Sploh pa, ako hočemo biti pravi kristjani, vredni tega imena, preišljujmo večkrat nauk Kristusov: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in vsak dan zadene svoj križ, in naj gre za menoj!“ (Luk. 9, 23.) Podobno govori njegov apostol: „Kateri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.“ (Gal. 5, 24.)

3. Kakor je človeško telo izpostavljeno mnogim nevarnostim in kaj naglo zboli, da mu treba zdravnika in zdravil, tako tudi naša duša le prehitro zboli, da ji treba posebnega zdravnika in nadnaravnih zdravil. Zdravnik naših duš je nebeški Samarijan, Jezus Kristus, ki naše duše zdravi v zakramentu svete pokore in presvetega Rešnjega Telesa. Le žal, da marsikdo, smrtnonevarno bolan na duši, ne mara za to božje zdravilo, ne mara se brž ko se duša kaj prehladi ali rani, potruditi k namestniku Kristusovemu, da bi mu v sveti izpovedi obezal dušne rane ter jih zacelil v pogostnem obhajilu.

In glejte, predragi, ravno pogostni prejem zakramenta svete pokore in presvetega Rešnjega Telesa je nadaljno in prav posebno zdatno sredstvo, da ostanete zvesti svojim dobrim sklepom. Saj nas Jezus sam zagotavlja rekoč: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.) Le tak katoliški kristjan si torej ohrani posvečujočo milost ter ostane v ljubezni božji. Tak bogoljuben kristjan more zato obroditi vrednejši sad resnične pokore in vedno bolj rasti v čednostih.

Da pa to ni tako težko, izkusili ste v svetem misijonskem času sami na sebi. Kako ste se tisti teden varovali greha, kako ste postali občutljivi tudi za male grehe, s koliko vnemo ste pristopali posamezne dneve k svetemu obhajilu, mnogi še po večkrat, in v nedeljo pa deloma v ponedeljek tako obilno k skupnemu svetemu obhajilu! Če ste sedaj zmogli tako, zakaj ne bi tudi

drugekrati? Veste, kaj vam povem: Taki, kot ste bili po dobro opravljeni sveti izpovedi v misijonskem tednu, boste morali biti ob zadnji uri, ako resno hočete priti v nebesa. In kdaj bo zadnja ura za vsakega, kdo ve in kdo ima pogodbo z Bogom, da bo mogel tedaj spet dobro izpoved opraviti? Sv. Avguštin pravi: „Ta, ki ti je dal doživeti današnji dan, ni ti obljubil jutrišnjega.“

Torej vam kličem z apostolom: „Dokler tedaj imamo čas, storimo dobro!“ (Gal. 6, 10.)

V svojem dušnopastirskem življenju sem že večkrat poslušal misijonske pridige. Izmed vseh pa so mi ostale najbolj živo v spominu zadnje poslovilne besede na neki veliki župniji enega izmed treh misijonarjev - jezuitov, ki so že vsi v večnosti: „Z Bogom! Sodnji dan se vidimo!“

Dà, sodnji dan se vidimo, misijonarji in mi. „Zakaj mi vi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme sleherni v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo,“ uči sv. Pavel. (II. Kor. 5, 10.) Kako strašno bo tedaj osramočen tisti župljan, ki se v svetem misijonu ni hotel poboljšati, bodisi, da se ga ni kaj udeležil, bodisi, da se je prav kmalu spet povrnil v stare grehe v kljub tolikemu trudu gg. misijonarjev! Sv. Alfonz Ligvorij pravi: „Zares, bil bi večji čudež, ako bi se grešnik, ki je poslušal misijonske pridige, ne izpreobrnil, kakor da se izpreobrne.“ Trdovratni grešnik pa bo pogubljen ravno zavoljo svetega misijona; pa ne, ker je bil misijon, ampak ker zanj ni bil. Koliko veselje pa bo sodnji dan za tistega, ki se je s pridom udeležil svetega misijona! Še takrat bo vedel hvalo pridigarjem in izpovednikom.

Predragi v Kristusu! Ako hočemo, da nam bo sv. misijon vse življenje, na zadnjo uro in pri božji sodbi v veselje in tolažbo, potrudimo se tedaj, v zdravih dneh, da storimo vreden sad pokore, ostanimo zvesti svojim dobrim sklepom in marljivo rabimo vse pripomočke zato, delajmo neutrudljivo za rešitev svoje edine, neumrjoče duše dokler je dan; „pride noč, ko nihče ne more delati.“ (Jan. 9, 4.) Amen. *Val. Bernik.*

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Valerija ali zmagoslavni izhod iz katakomb.** Zgodovinska povest. Spisal Anton de Waal. Prevel dr. I. P. Str. 144. Gorica 1910. Založilo Katoliško tiskovno društvo v Gorici. Tiskala Narodna Tiskarna. Cena 1 K 50 vin. (s poštnino vred).

„Duhovni Pastir“ je leta 1903. (str. 324) naznanil četrti natis nemškega izvirnika slovite povesti „Valerija“. Sedaj smo dobili tudi slovenski prevod, ki bo gotovo povsod z veseljem sprejet. Povest, katero je spisal priznani poznavatelj rimske zgodovine monsignor Anton de Waal, je zajeta iz one prve cvetoče dobe krščanstva, iz katere so izšle najlepše povesti svetovnega slovstva. Povest se vrši za časa vladanja rimskih cesarjev Maksencija in Konstantina Velikega in nam prekrasno slika zmagoslavni boj procvetočega krščanstva proti propalemu paganstvu. Gotovo je ena najlepših povesti iz prve dobe krščanstva in jo smemo staviti v isto vrsto s „Quo vadis“, „Dekle z biseri“ in drugimi povestmi, ki so si v poletu osvojile cel svet. Pisatelj monsignor Anton de Waal je znan širom sveta kot eden najboljših poznavalcev stare rimske zgodovine in izpod njegovega peresa izvirajo najboljši spisi o Rimu in njegovih znamenitostih, kar jih imamo.

Slovenski prevod, ki je izhajal lani v „Novem Času“, je prav izboren. Knjigo krase lepe slike.

2. **Jakoba Alešovca izbrani spisi.** Drugi, popravljene natis. Priredil Jo sip Vo lc. 4. in 5. zvezek. **Ljubljanske slike.** Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom. V Ljubljani, 1911. Založila Katoliška Bukvarna. Str. 263. (Ljudske knjižnice 14. zvezek.) „Ljudska knjižnica“ je, kakor znano, začela objavljati spise najboljšega slovenskega humorista, Jakoba Alešovca, s čimer si je stekla gotovo veliko zaslugo za poznanje naših klasikov. Dosedaj je objavila v treh delih Alešovčev največji šaljivi roman „Kako sem se jaz likal“, zdaj pa so zagledale beli dan njegove „Ljubljanske slike“. — Smelo lahko trdimo, da ni še nobena publikacija „Ljudske knjižnice“ vzbudila toliko pozornost kakor ta, ker so Jakoba Alešovca „Ljubljanske slike“ za današnji rod res nekaj docela neznanega in nenavadnega. Prvič je humor Jakoba Alešovca tak, da ga v slovenskem slovstvu ni dozdej še nobeden dosegel; tako veselo in pristrčno se ne boš pri nobeni knjigi nasmejal kakor pri njegovih, zakaj Alešovčeva šaljivost in zbadljivost je domača, neprisiljena, lahko umljiva in pride res iz srca ter do srca seže, zato si je kaj bolj pripravnega tako za izobraženega človeka kakor za ljudstvo težko misliti. „Ljubljanske slike“ se pa ne odlikujejo samo po humorju, marveč je vmes posejanega obilo zrna zlatih naukov, ki jih bo ljudstvo z največjim pridom bralo. Alešovec opisuje ljubljanske ljudi onega časa, v katerem je živel: hišnega gospodarja, trgovca, trgovskega uslužbenca, profesorja, dijaka, gostilničarja, vinskega bratca, pisatelja, duhovnika, advokata, zdravnika in vse vrste ženske; vsak ljubljanski tipus pa ni zadel samo tako živo, da nam kar pred oči stopi, kakor da bi ga sami videli in slišali, ampak je vpletel v popis toliko poučnega v fini šaljivi obliki, da imajo te slike svojo trajno vrednost. Tako n pr. ne more nobeden boljše zastuditi ljudem pljanstva kakor je to storil Alešovec v svojih slikah, ki opisujejo gostilničarje in njihove različne vrste, Alešovčeve

„Ljubljanske slike“ v novi obliki, ki jim jo je dala Katoliška Bukvarna s svojo izdajo, se ne bodo udomačile samo v Ljubljani, ampak po celi Sloveniji; vzbudile bodo nekaj dobre volje v naših resnih časih in bodo pripomogle, da se našemu ljudstvu priljubijo naši stari pisatelji, ki so znali res mikavno in domače pisati. — Cena „Ljubljanskim slikam“ znaša K 1'80 za broširan in K 2'60 za vezan izvod.

B.

1. *Zeit und Kirche*. Kanzelreden für alle Sonntage des Kirchenjahres von Pfarrer Heinrich Hansjakob. Zweite verbesserte Auflage. Freiburg. Herder. 8°. Str. X + 358. Cena K 6'36, vezana K 7'92.

Večkrat smo že omenjali in ocenjevali homiletično blago dobroznanega nemškega ljudskega pisatelja. V označenem zvezku nam podaja letnik nedeljskih pridig, ki se nanašajo na dotični evangelij, pa vendar obravnavajo vseskozi času primerno tvarino. Pisatelj sam pravi v predgovoru: „Z naslovom, ki sem ga postavil na čelo tej knjigi, hočem povedati, da se v njej pojavlja in zagovarja cerkveni nauk, kakor se kaže v nasprotju z verskonravnimi nazori današnjega časa. To so vam torej času primerni, apologetični govori, kratki in popularni, pripravni in primerni v današnjih dneh za govore ob nedeljah.“

S tem je označen namen in pomen te knjige. Pisatelj sam pripozna, da ima knjiga vse notranje in zunanje hibe njegovih govorov. Zopet dostavlja, da ni mož šablone, ampak da si je sam izhodil pot, na kateri ga zopet in zopet najdemo Bogu in Cerkvi vdanega duhovnika, zagovornika svete resnice, odkrit značaj, ki vsako hibo pove s pravim imenom. Ko prelistavam knjige našega pisatelja, mi nehote prihaja na misel beseda pesnikova:

Ich singe, wie der Vogel singet,
der in den Zweigen wohnet.

Zato pa ima brez dvojbe mnogo prijateljev, ki so iz srca vdani njegovemu peresu. Kdor pa živi in dela po šabloni, se ne bo mogel zanj ogreti. Pač pa bo moral vsak priznati: pisateljevo gradivo je kleno zrno.

Dr. A. Karlin.

2. Diessel, R. G. C. ss. R: *Der grosse Tag der Ernte*. Sieben Fasten- und eine Karfreitagspredigt. 3. Auflage. 8°. Str. 184. Cena M 1'40, v polplatno vez. M 1'90. V založbi Fr. Pusteta v Rezzu.

Že cerkvena aprobacija hvali te pridige kot „jako genljive“ postne govore. Priznani govornik razpravlja v njih naslednje predmete: 1. Pomen vesoljne sodbe. 2. Križ na nebu. 3. Prihod Sinu človekovega. 4. Ločitev ljudi. 5. Plačilo in kazen. 6. „Nič ne bo ostalo skrito“. 7. Sodni sklep. 8. Dan setve in dan žetve. — Tvarina je prav primerna za pripravo vernikov na odkritosrčno, skesano velikonočno izpoved. Vsi dokazi se odlikujejo po jasni in razvidni logiki; posamezne resnice so dobro utemeljene z besedami sv. pisma in pojasnjene s primerno izbranimi zgledi iz dušno pastirske izkušnje. R.

3. Stolz Alban, *Predigten*. Herausgegeben von Dr. Jakob Schmitt, Freiburg in Breisgau, Herdersche Verlagshandlung, I. und II. 8°, 454 + 581. 1910. — Skoro odveč je ocenjevati ljudskega govornika, vzgojitelja in pisatelja Albana Stolza. Vedno nove izdaje njegovih del pričajo o veliki literarni vrednosti Stolzevih spisov. Njegovi cerkveni govori se odlikujejo po lahki umljivosti, ljudskem slogu in živahnosti. Povečini imajo vse pridige te lastnosti.

Alban Stolz podaja skoro za vsako nedeljo dve pridigi. Privzel je tudi nekaj homilij. Pomankljivost govorov je v tem, ker niso navedena sveto-pisemska mesta in ker je premalo zgledov. Nekateri govori so namenjeni izobraženstvu. — Pridige priporočamo vsem, ki se namerjajo izobraziti za dobre ljudske cerkvene govornike.

J. D.

4. **Manuale sacerdotum.** Diversis eorum usibus, tum in privata devotione, tum in functionibus liturgicis et sacramentorum administratione, accomo davit P. Josephus Schneider, S. J. Editio decima septima. Cura et studio Augustini Lehmkuhl, S. J. Coloniae, sumptibus et typis Joannis Petri Bachemii. 1910. — Leta 1861. je knjižica „Manuale sacerdotum“ prvič stopila v svet in danes imamo pred seboj že njeno sedemnajsto izdajo. — Prehodila je v teh petdesetih letih svojega življenja ves svet in se je udomačila povsod, kjer prebivajo katoliški duhovniki. Težko je dobiti duhovnega pastirja, ki bi mu ne bila znana vsaj po imenu. A mnogo jih je še, ki te knjižice nimajo. Vsem tem jo v novi, sedemnajsti izdaji prav toplo priporočamo. Naj ponovimo, kar je pisal o knjigi Duh. Past. povodom petnajste izdaje (1901, str. 576): Duhovnik je od Boga postavljen, da vodi ljudi k večnemu zveličanju. Toda kaj bi mu pomagalo, ko bi jih še toliko pripeljal v nebesa, sam pa bi se pogubil. Na to je mislil pisatelj in je zato knjižico razdelil v dva dela. Prvi del je namenjen lastnemu posvečevanju duhovnikovemu, drugi del pa kaže duhovnemu pastirju pot, po kateri naj vodi druge k svetosti.

Prvi del obsega na XVI + 278 straneh razne molitve in pobožnosti, ki jih potrebuje duhovnik zase. Ni nam znan noben drug molitvenik, ki bi v tako polni meri ustrezal vsem potrebam duhovnika, hrepenečega po svetosti, kakor ta.

Drugi del pa je liturgične in pastoralne vsebine. V njem najdeš določen odgovor na vsak dvom, kako, kje in kdaj moraš izvršiti kak cerkveni obred. Poleg cerkvenih določb o daritvi sv. maše in deljenju svetih zakramentov so natančno popisani obredi vsega cerkvenega leta. Tudi formule za razna blagoslovila in za prošnje, ki jih mora duhovnik za razne potrebe pošiljati svojemu ordinarjatu ali v Rim, je pisatelj pridejal svojemu delu. Pri sv. zakramentih, posebno pri zakramentih sv. pokore in sv. zakona, najdeš vse važnejše določbe cerkvenega prava in nauke duhovnega pastirstva. Vkljub tako obsežni vsebini šteje drugi del le VIII + 640 strani na šestnajsterki. Na šestnajsterki je tiskan tudi prvi del. Oba dela imata abecedno kazalo. Oba dela staneta nevezana M 6.

Nova — 17. izdaja — zlasti izborno ustreza svojemu namenu tudi v tem pogledu, ker pisatelj točno upošteva vse nove odredbe sv. stolice, zlasti dekret „Ne temere“, dekret o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu itd.

5. **Sturm und Steuer.** Ein ernstes Wort über einen heikeln Punkt an die studierende Jugend von Dr. Konstantin Holl. Dritte und vierte Auflage. Str. 304. V založbi Herderjevi v Freiburgu. Cena K 2.16, vez. K 2.88.

O knjigi je napisal posebno vneto priporočilo v našem listu (Duhovni Pastir, 1909, st. 365) sedanji presvetli tržaško-koperski škof dr. Andrej Karlin. Knjiga ima tri dele. V prvem nam pisatelj riše čednost čistosti in nje plačilo za čas in večnost, v drugem opisuje nasprotno grehoto nečistosti z različnimi časnimi posledicami in nadnaravnimi kaznimi, v tretjem pa navaja sredstva, kako ohraniti, oziroma pridobiti sveto čistost. Tretja in četrta izdaja, ki sta bili že potrebni, pričata, koliko popraševanja je po knjigi.

Glasba.

1. Ant. Foerster: *12 Pange lingua — Tantum ergo — Genitori*. IV. voc. inaequal. Cena part. K 1'80, glasovi à K—'50. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Sedaj, ko nam tako primanjkuje te vrste spevov — „Cecilija“ gotovo ne zadostuje več, vsaj boljšim in žolanim zborom ne — je ta Foersterjeva zbirka prav dobrodošla. Dasiravno je to druga izdaja, so bili vendar vsi ti spevi tako pozabljeni — če izvzamemo št. 5 —, da se nam zde popolnoma novi. Kar nam je pri mojstru Foersterju posebno všeč — in prav je, da to enkrat podarimo — je to, da on zna vse glasove silno samostojno voditi, a vendar tako, da ostanejo podložni melodiji in da celota ničesar ne trpi, temveč pridobi, česar ne moremo trditi o nekaterih zbirkah drugih skladateljev. To daje Foersterjevim skladbam moč, življenje in veličasten mir. To je dobro urejena organizacija v skladbi. Kolikaj dobri in vsaj srednje močni zbori naj le posežejo po teh spevih.

2. Ant. Foerster: *10 evharističnih pesmi za mešani zbor*. Op. 112. Cena partituri in 4 glasovom K 3'50, glasovi brez partiture po 40 vin. V Ljubljani, 1911. Založila Katoliška Bukvarna.

Te skladbe s slovenskim besedilom so lažje kot prej omenjene in jih lahko porabi vsak zbor na deželi, posebno, ker so zelo homofonično izpeljane. Zbirka je razdeljena na tri dele: *A.* K sv. Rešnjemu Telesu (tri pesmi); *B.* Pred sv. obhajilom (štiri pesmi); *C.* Po sv. obhajilu (tri pesmi). V obeh zbirkah je tisk razločen in jasen, popir močan.

3. Ant. Grum: *10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu za mešani zbor*. Cena 1 K. V Ljubljani, 1910. Založil skladatelj.

Preproste, lahko tekoče melodije; novega sicer nimajo ničesar na sebi, a vsak zbor jih bode lahko lepo pel in na ljudstvo ne bodo ostale brez vtisa. Posebno manjšim zborom na deželi priporočamo zbirko. Pa tudi zborovodja večjega zbora bo rad posegel po zbirki, posebno kadar mu bo došlo malo pevcev na kor. Litografirani tisk je dober. Z.

4. *Einzel-Ausgaben der vatikanischen Mess-, Vesper- und a. Gesänge* in Choral- und modernen Noten und in deutscher und französischer Übersetzung der lateinischen Texte. Urejuje Kamil Grunewald, izdaja „Styria“ v Gradcu. Drugi zvezek: *Missa III. in die Nativitatis Domini, Missa Dominicae Resurrectionis, Missa de Angelis cum Responsoriis Missae et Credo III.* Cena K —'75. — Zvezek obsega zgoraj omenjene koralne skladbe po vatikanski izdaji in koralni in moderni pisavi. Latinsko besedilo je pod črto predstavljeno v nemščino in francoščino. Zelo praktično je, da je vsak oddelek ves na eni strani: obojne note in trojno besedilo. Pri modernih notah je tempo, dinamika, skupine in naglaševanje natančno zaznamovano. Zbirka obsega 28 strani.